

SZENT ISTVÁN APOSTOLI KIRÁLYYÁ KORONÁZÁSA.

Roskovics Ignác festménye a budai királyi palota Szent István-terme számára.

téri harczosnak adja át koronázási jelvényeit s a kormányपालczát és az ország almáját vévén kezébe, letérdel, hogy a koronát hozó s a beteg esztergomi érseket helyettesítő Asztrik a koronát fejére tegye. Háta mögött püspökök tartják a pápai bullát, melyben az apostoli királyi címzet kapták s e cím jelvényét, a kettős keresztet. A másik oldalon Czeba nádorispán s Kujár országbíró pallost és az Árpádok czimerével díszített zászlót tartanak. Ezek a csoportos képek a terem két ajtaja fölül jönnek.

Roskovics úgy az egyes alakokat, mint a csoportos képeket a majolikában való másolásra alkalmas festési módszerben készítette. A korhű tárgyaknak világos előtűntetésével azt érte el, hogy az általa konstruált jelművek, fegyverzetek és egyéb tárgyak eképen könnyebben hozzáférhetőek legyenek, s a hazai művészetnek gyorsabban közkincsévé válhatnak.

A kompozíciók egyenként és összesen nagyértékű alkotásai a jeles művészek. Nemesek a finom ízlésű és nagy routinnal dolgozó képzőművészek, hanem látjuk a művész-tudóst is, ki bámúlato szorgalommal, a gyér adatok alapján igyekszik rekonstruálni egy rég letűnt korszakot, s példát mutat arra, miképen kell fölfogni és ábrázolni a történelmi alakjait és eseményeit. Roskovics munkálkodása ezúttal nemesek a művészet barátainak érdeklődését köti le, hanem a tudományos körök figyelmére és elismerésére is számot tarthat.

Szana Tamás.

SZOMORÚ TAVASZ.

1898. április 20.

Langyos a lég; megjötték a fecskék —
És a mennybolt oly vidám, színes kék;
Vakítóan szikrázik a napfény,
Míg öreg fák gyér árny alatt ég
Könnyem törölöm, — tegnap még ki hitte?
Holtan fekszik Riza, kiterítve.

Mily szörnyű gyász most e nagy örömben!
Virág-bimbó, rügy pattog körültem;
Fülemlé harsány, csengő dalban
Zeng szerelmet ellenállhatatlan,
Melytől hevül, háborog kis szívem...
Holtan fekszik Riza, kiterítve.

Igy a ki volt álmodt üdvösségem,
A ki aztán kínommá vált régen,
A ki miatt megtört az élet, —
Ó nála élmény előbb semmivé lett!
Késérő gúnj lopozik e szívbe,
Holtan fekszik Riza, kiterítve.

Álom, álom, mindig jó barátom,
Mért is kell csalafaságod látnom?
Elhitetted velem boldogságod,
S virágjában siratom halálát!
És sírtaja ellene, irigye,
Holtan fekszik Riza, kiterítve.

Nézd tetemet fényes, ragyogó nap,
Te világíts szegény távozonak;
Virágillat legyen itt a tömjén —
S pacirtának jaja égbe törvén,
Ott is sírva fakadnak e híre:
Holtan fekszik Riza, kiterítve.

Pásztoi.

A BECSÜLETES MEGTALÁLÓ.

Elbeszélés.

Iria Léon de Tinseau.

Goudelin ezredes Rochevilleba, Normandia egy kis városába vonult vissza. Nem tudta megbocsátani a császárságnak, hogy «kimustrálta», sem a köztársaságnak, hogy nem hagyta őt meg ezredesi rangjában, a melyhez az 1870-iki háborúban jutott, a mikor ez a kopaszfejű, vén harcos újra szolgálatba lépett.

Ez a hős megfordult Afrikában, Krimben, Olaszországban, Mexikóban, mindenütt orosz-lánként harcolt a nélkül, hogy csak egy karcolást is kapott volna valaha. Mégis «ki kellett lépnie a sorból», mivel nem volt magasabb tudományos képzettsége; azon a napon, midőn megkivánták, hogy a tisztok valóságos tudósok legyenek, pályájának szükségkép be kellett fejeződnie.

Sohasem volt szeretetremlő természetű, de a család után, mely életét már kétszer felforgatta, csaknem megközelíthetetlen lett. Az egész világra haragudott: a civilizerek, a kiket sem mirevalóknak mondott; a katonákra, a kiket álomk testvéreknek tartott; a nőkre, kik őt sohasem vették komolyan; a nemes emberekre, mivel ő nem volt az; a köznépre, mivel a belle-villeiek nem lőtték őt agyon a commune idejében.

Ha a német háború nem hozta is meg Gou-

delinnek a rég óhajtott tábornoki rangot, de legalább csinos kis vagyonhoz juttatta. Idősebb fivére ugyanis, ki Mans vidékén tekintélyes fakereskedő volt, ijedtében meghalt, midőn a poroszok el akarták vinni tüzsnak és háromszázezer frankot hagyott reá. Az ezredes morgott valamit a gyáva testvéréről, de azért a hagyatékot szépen felvette és Rochevilleben házat vásárolt belőle. Azért választotta e helyet, mert itt katonaság nem állomásozott. Nemsokára ezután elkövette életének egyetlen megrovást érdemlő tettét, a mennyiben elvett egy csinos, jól nevelt, egészen fiatal és nagyon szegény leányt, a kibe mindjárt a házasságukat követő napon megkezdte beleolteni életének három fő erényét, nevezetesen a takarékoságot, a hallgatást és az engedelmisséget.

Képzeltető, hogy a szegény Goudeliné élete nem volt nagyon mulatságos. A rochevillei fiatal emberek között ugyan akadott volna elég, ki szórakoztatására szívesen vállalkozott, de az ezredes nem szerette a «gyerkőcöket», mint a hogy ő szokta mondani és már egy férfialak pusztán láttára is úgy felmeredt néhány szál haja, mint valami vadállat sörénye, mely odúja körül zajt hall.

— Nagyon jól tudom, mondotta néha oly czélzattal, hogy szavait tovább adják, nagyon jól tudom, hogy ezek csak az alkalomra várnak, hogy engem neveltségessé tegyenek. De határozottan ámitják magukat! Azt hiszik, hogy egy asszonyt nem lehet megőrizni. Nos, szeretném ezt látni! Voltam én már veszélyesebb órágeken is. Nyugodtak lehetnek. A mi a mezei szolgálatot illeti, abban én elég otthonos vagyok...

Ezen időben történt Seineport grófnak rochevillei alprefektussá való kinevezése, ki ezen alkalomból fényes bált adott. A háziasszony felhívta az anyja föltette be, kit magával hozott. Bál a rochevillei alprefektúrán! Ilyet nem értek, a mióta a császárság idejében a szép Coste-Lacour tündökölt ott addig még soha sem látott fényben.

Az ezredes felesége is óhajtott az ünnepélyen résztvenni. Egyike volt az azon bohó kívánságoknak, melyek néha az elszigetelten élő nők üres, csillagtalan egén, mint váraiban meteor, hirtelen átsuhannak. De a vén katona beleegyeztek-e? Ez bizony kétes volt. Meg fogja-e engedni, hogy neje új toalette, kocsiira költségek és különösen, hogy lámpafényűl mutassa gömbölyű vállait, hogy karcsú és kecses termetét a tánczosoknak átengedje? Margitnak egy öreg nagybátyja, ki bizalmasa és nagyon gyakran vigasztalója is volt, vállalta magára az alkudozások megkezdését.

— Egy köztársasági alprefektus báljára menni! — fakadt ki az első szóra az ezredes. — Csak nem gondolja komolyan? Hisz tudja, hogy mi a véleményem a köztársaságról.

— Seineport gróf republikánus! — felelte a nagybácsi. Ezt csak nem hiszi, remélem! — Minden esetre azonban nemes ember. Én nem akarok ezen emberek közé elegyedni.

— Az igaz, hogy nemes, de hát ő is engedelmenyeket tett, midőn ajelenlegi kormány szolgálatába állott. Azonkívül bajtársa is. Ugyanazon időben harcolt a Loire mellett, a mikor ön.

— Jó hogy emlékeztet rá! Vannak olyan pillanatok, midőn az egyenruhától és mindazoktól, a kik azt viselik, irtózom. A hadseregről ne beszéljünk. Ott a protekció minden, az érdem semmi!

— A gróf charettai zuáv volt; ez nem egészen a hadsereg. És még érdemjelet sem kapott!

— Annál rosszabb! E szerint nem teljesítette a kötelességét.

— Ön sokat követel! A patayi csatában három sebet kapott.

— Teringettét! Hogyan gondolja ezt? Én részéről soha egy karcolást sem kaptam. E szerint hát rosz katona volnék?

Ezen modorban folyt tovább az értekezés két óra hosszáig. Végre is a nagybácsi, mint keményfejű normandi, kivitte akarátát. Elhatározták, hogy Margit elmebet a bábra és hogy ősszel kiadásai fedezésére száz frankot kap — egy souval sem többet, a miről el kell számolnia és az esetleg fennmaradó összeget vissza kell adnia. Goudelin nem tűrte, hogy felesége nek bármikor csak ötven centime is legyen a

zsebében. Ez hozzátartozott az ő elméletéhez a «mezei szolgálatról.»

Goudeliné a bál királynője lett. Seineport ötször-hatszor is megtánczoltatta, nem figyelve az ezredesre, ki bozontos szemöldöke alól mérges pillantásokat vetett feléjük. A szegény Margit jól látta ezt, de föltette magában, hogy ez éjjel mulatni fog, bármilyen történjék is.

Sejtette, hogy férje dühös rá. Hátha még tudta volna, hogy három vagy négyszáz franknyi adósságot is csinált, mert ez egyszer nagyon elegáns akart lenni. Az öreg katona csak akkor könnyebbült meg némikép, midőn a bálnak vége lett és nejevel az omnibuszra ülve hazamehetett.

Margit másnap reggel az éj álomszerű boldogságától ittasan órákat töltött zongorájánál, félíg behunyott szemmel álmodozva a bálról és a tánczról, mely alatt Seineport karjára támaszkodott. Az igazat megvallva, ez volt az első férfi, a kivel életében találkozott, de alapjában véve álmodozásai egészen ártatlan természetűek voltak és csak olyanfélék, mint annak az iskolás leánynak öntudatlan zavara, kit unokafivére a nőnövelde fogadó-termében meglátogat.

De az ezredes nem így vélekedett. Ez az ember, ki eddig minden lehető testi megpróbáltatást kiállott, ezen este óta oly fájdalmat érzett, a melyhez képest minden más gyermekjének látszott neki. A szegény Goudelin féltekeny lett, először életében, hatvan éves korában!

Az éj hátralevő részét karosszékekben töltötte és folyton maga előtt látta ezt a csinos asszonyt, a mint egy ismeretlen ember tovaragadta és hegyes bajusza majdnem a fülét érintette a fáradhatatlanul tánczolóknak.

Égész nap a kertben s a ház körül bolyongott és gépiesen leselkedett valamely láthatatlan ellenségre, a mint ezt régen szokta tenni, a mikor az előőrseket felkereste, minthogy éberségükben nem bízott meg. Nejében nemesek az eddig elmulasztott mulatságok felett való sajnálkozást, hanem valami határozatlan nyugtalanságot, valami rejtélyes felindulást is velt észrevenni, holott eddig nála még soha sem tapasztalt ilyesmit.

Este a levelhordó levelet hozott Goudelin asszonynak. A levelet az ezredes vette át és szobájába bezárkózva, minden habozás nélkül felnyitotta, mint a hogy a háborúban sem haboznak a leölt ellenséges hírnökök talált közleményt elolvadni.

A levél így hangzott:

«Asszonyom. Egész délelőtt azon gondolkodtam, hogy mit kell egy udvarias férfinak tennie, a ki megtalálta... a mit ön elvesztett. Hogy elégsége, vagy visszaadja-e? Jól megdölgölni a dolgot, a leghelyesebbnek tartom, hogy önt megnyugtassam és önnek megmondjam, hogy nálam van.

«Akkor ejtette el, a midőn távozott és én ügyesen, észrevétlenül felvettem.

«Nyugodt lehet, én nem fogom a dolgot senkinek elárulni. Különböben valamennyi nő többé-kevésbé az ön helyzetében van. De mégis haragudnám önre, ha szerencsés lennék régóta barátja lenni. Oly fiatal, oly csinos és már is áruló...! De nem akarok önnek prédikációt tartani, noha ehhez nekem, mint a közigazgatás vezetőjének, majdnem jogom van. Hogy meggyőződjék, holnap a szörnyű tárgyat vissza fogom adni.

«Más körülmények között szívesen megtartottam volna magamnak, de a jelen esetben ez egyszerű rablás lenne, enyhítő körülmények nélkül. E sorokat azért írom, hogy megnyugtassam, mivel más is lehetett volna a megtaláló és kis városban oly gonoszak az emberek! Ma nem bátorkodom önnel alkalmatlanokdni, mivel bizonyára fáradt; de holnap elmegyek elkérni a jutalmat, melyet megérdemel tisztelője, Seineport.»

—Ezer millió mennykö! — ordított Goudelin, öklével az asztal verve. — Jól értem, hogy mi akar ez lenni. Feleségem szerelmes levelet ejtett ki kebléből. Hát már ideig jutottam! És ez az átkozott alprefektus még az én pártomat fogja és hős tanácsokat osztogat! Az ördögbe is, nem fog sokáig osztogatni! De előbb meg aka-

rom nekik mutatni, hogy Goudelin, noha félvezették, nem bolond ember. A mi a harci cselszövényeket illeti, ezer bomba! ebben én jártas vagyok.

A levelet ismét visszatette boritékjába, melyet leragasztott és visszahelyezte a levélszekrénybe, a hová a levelhordó a postát rendszeres bedobni szokta. Azután ismét őrájára ment, égne álló hajjal, árbe borult szemmel, láthatólag megöregedve. Fehérezése oly retentő volt, mint azokban a régi időkben, midőn kardjával útát vágott magának az ellenség között és legfőképpen csak akkor állt meg, midőn kezét a ló sörényébe kellett törülnie, mivel kardjának markolata a vértől sikamlós lett.

(Vége következik.)

A VILÁGKIÁLLÍTÁSOK MULTJÁBÓL.

A világkiállítás nem valami régi keletű intézmény. Alig ötven évre vihető vissza az eredete, de ez is csak úgy, ha a világkiállítás szigorú értelmezését, vagyis azt a követelményt, hogy a kiállítás keretében tényleg az egész földkereksége képviselve legyen, nem alkalmazzuk régi, úgynevezett világkiállításokra. Mert ha ezt a szóban magában meglevő szigorú megkülönböztetést nem tesszük meg, akkor nehezen tudunk határt szabni az igazi világkiállítás és ama tömörkedt országos és szakkiállítás között, melyeknek eredete a középkori czéhek és zárdaiskolák ipari és művészeti kiállításaiig vezethető vissza. Tehát maradjunk csak azoknál a kiállításoknál, melyek a mostan megnyílt párisi világkiállítás tulajdonképeni őseinek tekinthetők, a mennyiben keretükben a földnek, ha nem is a szó szoros értelmében minden, de legtöbb művelt országa képviselve volt.

Az első világkiállítást 1851-ben Londonban tartották. Albert herceg, a most is uralkodó Viktória királyné férje tervezte, s ő volt a védnöke is. Összesen mintegy 17,000 kiállító vett részt ezen a kiállításon. Minden művelt európai állam képviselve volt, ezenkívül sok Európán kívüli ország, különösen az angol gyarmatok. Ma is fennálló maradványa ennek a kiállításnak a híres londoni Kristálypalota, mely akkor maga is csodaszámba ment. Tudvalevőleg az egész épület vasból és üvegből van összeállítva, e két anyagot itt használták először olyan óriás épület megalkotására, mely 563 méter hosszú, 408 méter széles és 20 méter magas. Ezt a rengeteg épületet, mely 13,907 kiállító tárgyait volt képes befogadni, a kiállítás végződtével a Hyde-parkból áthelyezték a norwoodi parkba, hol ma is sokan látogatják. A londoni kiállításnak, melyet Albert herceg azzal az eszményi czéllal rendezett, hogy élő képe legyen annak a haladási fokozatnak, melyet az emberiség nagy földadatainak teljesítésében idáig elért, nemesek általános elismerést és erkölcsi sikert aratott, hanem szép hasznót is hajtott, a mennyiben 170,000 font sterlinggel többet jövedelmezett a ráfordított összes költségeknél, a mi a későbbi közkiállításoknál nem mindig ismétlődött.

A második igazi világkiállítást Párisban 1855-ben rendezte III. Napoleon. Az előző évben, 1854-ben New-Yorkban is megpróbálkozott egy nemzetközi iparkiállítás rendezésével, de ez a lanyha részvétel miatt annyira hézagos és szűkkörü lett, hogy nem is lehet világkiállításnak nevezni. Az 1855-iki párisi kiállítást ugyan a szerint a terv szerint létesült, mint az első londoni kiállítás; de nagyobb terjedelemben s több kiállítóval. Nevezetesen mintegy 24,000 minden országbeli kiállító vett benne részt, látogatói száma pedig jóval meghaladta az öt milliót. Nevezetesen a kiállítás az ügyes, izléses elrendezésén kívül főleg arról, hogy a művészet az alkalommal csatlakozott először az iparhoz.

A harmadik világkiállítást 1862-ben megint Londonban rendezték. Ez azonban Albert hercegnek időközben történt elhúnyta miatt igen kedvezőtlen előjelek közt nyílt meg, de így is méltó lett egy nagy nemzet becsúgyához. A kiállítóok száma ötödfél ezerrel, a látogatóké pedig egy millióval többel haladta meg az előző párisi kiállítás számait. Az pedig külön nevezetessége lett, hogy a mezei gazdaság itt sora-

zokott először teljes egyenjogúsággal az iparhoz és a művészetekhez.

A negyedik kiállítást 1867-ben ismét Párisban rendezték, s ettől kezdve Páris lett az igazi világkiállítások városává. Az 1867-iki kiállítást is III. Napoleon császár rendeztette azzal a politikai czéllal, hogy 1866-ban megingott tekintélyét helyreállítsa, s a világ előtt országának gazdagságát és műveltségét feltárja. Ezzel a szándékkal együtt járt a kiállítás jellegének megváltoztatása. Nem csupán az ipari munkásság versenytérül szolgáló világvásár volt ez a kiállítás, hanem az egybesereglett népek szórakoztatásáról is gondoskodó mulatóhely. S ezóta minden párisi világkiállításnak mindinkább uralkodó sajátosságává lett ez. Arról azonban szó sem lehet, hogy a szórakozási hajlamok sokféle kielégítése a kiállítás komoly, oktató hivatásának kárt okozott volna. Ellenkezőleg, ez a kiállítás ezen a téren is nagy haladást képvisel. A népevelés, a tudományos, művészeti intézetek, a kultúra minden tere ép úgy bemutatkozott itt, mint az ipar különböző ágai. Ennek a világkiállításnak is, mint különben majdnem mindegyiknek, fő látványója egy nagy, a Kristály-palota mintájára üvegből és vasból készült iparszarnok volt, a ma is meglevő Trocadéro-palota. Ez óriási csarnokot nagyon elmésen osztották be. Az egész tojásdad alakú gyűrűkből állott, melyeket a központon átmenő utcák szeltek. Minden ilyen gyűrű mentén egy-egy külön iparág, s minden utca mentén egy-egy külön ország termékei voltak elhelyezve úgy, hogy a ki szakok szerint akarta a kiállítást megtekinteni, annak az egyes körökön kellett végigsétálnia, a ki pedig országoként akart szemlélődni, az az egyes átmerő útkon járta be a nagy csarnokot. Egyik főerdeksége volt ennek a kiállításnak egy nagy park, melyben az összes országok kulturája be volt mutatva épületekben, szobrokban, ruházatokban, foglalkozásban és készítményekben. Sikere ennek a világkiállításnak nagy volt. Ötvenezer kiállító vett benne részt s látogatóinak száma elérte a tíz milliót. A császár és különösen Eugenia császárné ünnepélyt ünnepély után rendeztek, melyeken hallatlan pompát fejtettek ki. De ez volt aztán a császárság utolsó diadala is; három év múlva rászakadt Franciaországra a végzetes háború, mely a császárság mámoros korszakának véget vetett. Ki hitte volna ezt a fényes kiállítást, melyet I. Vilmos porosz király és mindenható kancellárja, Bismarck is meglátogattott!

1873-ban volt az ötödik világkiállítás Bécsben. Nagy áldozatokkal igyekezett ezt a kiállítást a király, Ausztria és Bécs városa menés sikerültebbé tenni. Magyarország akkor, néhány évvel a kiegyezés után, állami berendezésével még nem volt teljesen kész, s nagyobb mértékben vett részt, mint szemlélő, semmint kiállító a bécsi kiállítás, bár kiállított tárgyaival így is sok elismerést aratott. A bécsi kiállítás különösen az elrendezés, összeállítás és könnyű áttekinthetőség tekintetében vált ki. E kiállításon jelentek meg először kelet országai: Khina és Japán, hogy versenyre keljenek a nyugati népekkel; úgy szintén ezen kiállítás alkalmával lett szokássá mindenféle nemzetközi kongresszusok egybekötése a nemzetközi kiállításokkal. Tartottak ekkor Bécsben orvosi, gazdasági, művészettörténeli és sok más egyéb kongresszust.

Nagy csapás lett azonban a bécsi közkiállításra nézve egyrésztől az épen akkor támadt pénzügyi romlás, az úgynevezett «krach», meg az Európán több helyén kiütött kolera, mely miatt milliók lemondtak a kiállítás meglátogatásáról, minek következtében a bevételek meg sem közelítették a kiadásokat. 53,000 kiállító vett részt ezen a kiállításon, a melynek építése s berendezése mintegy 25 millió forintba került. Ez óriási összeg az említett okoknál fogva csak részben térült meg. A várt tíz millió helyett összesen alig akadt több látogatója három millió. Ennek a kiállításnak maradó emléke a Praterben ma is fennálló híres Rotunda, az az óriás kerek s 84 méternyi magas kupulájú épület, mely két szárnyával csaknem egy kilométernyi hosszúságra terjedt. Az egész kiállítás nem kevesebb, mint harmadfél millió négyzetméternyi területet lepett el.

A hatodik világkiállítás három évvel a bécsi után, 1876-ban Filadelfiában, Amerikában tar-

tatott. Nagy szabású, de csekélyebb sikerű kiállítás volt ez. Az európai államok nem igen küldték gyártmányait a tengeren át, Amerika maga pedig nem mutatható fel még olyan sokágu fejlődést, hogy a sok színű, változatos európai kiállításokat túlszárnyalhatta volna. Azon a téren azonban, melyen leggyorsabb haladást tett s Európát már ekkor el is hagyta, t. i. a gép-ipar terén, épen ez a kiállítás fényesen igazolta Amerika hatalmas fejlődését. Tulajdonképen az egész kiállítás gépipari kiállítás s épen ezért inkább amerikai kiállítás volt, a mint hogy csakugyan az Egyesült-Államok függetlenségének száz éves évfordulója alkalmából rendezték. Legfőbb látványossága az óriási gépesarnok volt. Ennek közepén egy hatalmas gőzgép állott, mely a csarnokban levő összes többi gépet mozgásban tartotta. A filadelfiai Fairmount-parkot mintegy tíz millió dollár költséggel rendezték

Zelesny Károly fényképei után.

ROSKOVICS IGNÁCZ FESTMÉNYEI A BUDAI KIRÁLYI PALOTA SZENT ISTVÁN-TERME SZÁMÁRA.

be e kiállítás céljaira, s a látogatók száma, kik legnagyobb részét magából Amerikából kerültek ki, meghaladta a tíz milliót.

Az 1870—71-iki nagy hadi szerencsétlenség után Franciaország bámúlatoz gyorsan talpra állott, oly gyorsan, hogy 1878-ban már újra vendégül hihatta az egész művelt világot egy oly kiállításra, mely minden megelőzőt túlszárnyalt. Bár a francia szellem ez alkalommal is sok meglepőt létesített a mindenféle szórakoztató látványosságok kitalálásában, mégis ez a kiállítás különösen technikai újdonságok bemutatása által tűnt ki. A légnyomások vasút, a villanyvilágítás itt voltak először láthatók. Terjedelmére nézve is túlszárnyalt ez a kiállítás minden előbbi; a régi párisi kiállítási térség, a Marsmező nem bizonyult elég nagygnak, újra hozzá kellett venni a Szajna másik partján levő Trocadérót is, hogy minden elférjen benne. Szükség is volt erre, mert 12 és fél millió ember sereglett a kiállításba s a kiállítók száma több volt 53 ezernél.

Ez volt a *hetedik* nagy világkiállítás, melynek egyetemességét csak az zavarta némileg, hogy Németország nem vett benne részt, csak a német művészek egy része jelent meg benne kevés számú, de válogatott művekkel. E tartózkodásnak a politikai viszonyok voltak okozói, melyek a két nagy nemzet között még akkorra sem javultak meg, mikor 1889-ben a francziák ismét meghívták fővárosukba a világ népeit.

Ez az 1889-iki párisi világkiállítás, a sorban a *nyolczadik*, még élénk emlékezetében van a mai nemzedéknek. Arányaiban ez nagyobb volt, mint bármely más eddigi kiállítás; bár Németország teljesen tartózkodott tőle, mégis 60,000 kiállító kereste föl s látogatói száma eddigéig hallatlan nagy volt: 32 millió. A megerősödött és felvirágzott francia köztársaság teljes fényében mutatkozott be ezen a világkiállításon. Fő vonzóereje és maradandó emléke az óriási

Zelesny Károly fényképei után.

ROSKOVICS IGNÁCZ FESTMÉNYEI A BUDAI KIRÁLYI PALOTA SZENT ISTVÁN-TERME SZÁMÁRA.

Eiffel-torony volt, mely most is ott emelkedik, újonnan befestve és kidiszítve, a kiállítási épületek fölött. Nevezetes újdonsága volt e világkiállításnak az a kísérlet is, hogy a művelődés egyes ágainak fejlődését retrospektív összeállításban is bemutatták, így például a képzőművészetekre vonatkozólag a «Musée de l'art retrospectif» (a művészetek fejlődésének áttekintése).

A *kilenczedik* világkiállítást 1892-ben Amerikában tartották, az újvilág fölfedezésének 400 éves jubileumára, *Chicago*-ban. Valóságos várost építettek a Michigan-tó partján vasból, üvegből, kőből 120 millió koronánál nagyobb költséggel 72 holdnyi területen. 21,463,256 volt a látogatók száma, melynek jó része Európából került ki, 12 millió koronát meghaladó tiszta nyereséget hozva a kiállítás rendezőinek. Ez volt az első alkalom, a midőn Európa és Amerika népei a közös művelődés munkájában egyesültek s Amerika fejlődését egy sorba állították Európáéval. Méltóbban nem is ünneplhetette volna Amerika annak a nagy világtörté-

neti fordulatnak emlékét, melyet Kolumbusz felfedezése okozott.

A közelebb április 14-én megnyitott párisi kiállítás, mely immár tízedik a világi kiállítások sorában, terjedelmét tekintve nem mérkőzhetik a chicagóiával, mert csak 1.080.000 négyzetmétert foglal el, de épületeivel, melyek közel 16 holdat lepnék el, mind külsőleg, mind belsőleg többebbet ígér a chicagóinál; olyan nagyszerű versenyt láthatni itt a föld népeinek, a milyen eddig még nem volt s a mely örök emléke lesz az új század kezdetének. E kiállítás költségei 38 millió frankra voltak tervezve; de mindenből úgy látszik, hogy többe kerül; bár azért bizvást hihető, hogy a francia köztársaságnak, mely itt minden erejét és leleményességét összeszedte, a politikai haszon mellett pénzügyi nyereséget is fog szerezni.

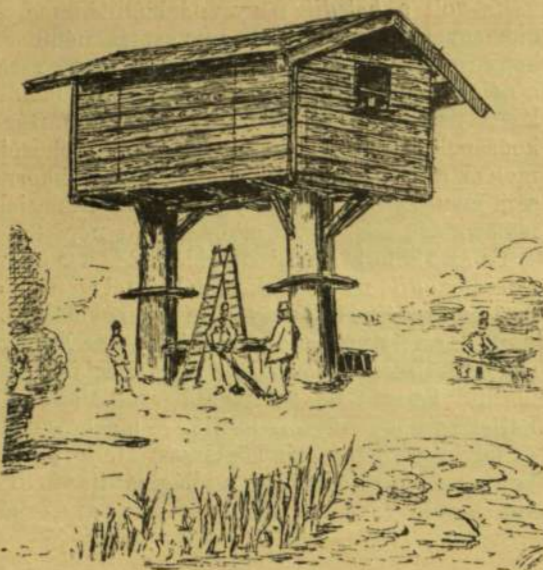
PÁRIS SZÉPSÉGE.

Városok és vidékek szépségének megítélésénél gyakran döntő hatású az utazók kedélyállapota. Esős és szeles időjárás, kellemetlen vendéglátás s egyéb apró bajok rossz emlékké tesznek először látott városokat; viszont, ha ellenkező tapasztalatokra volt alkalmunk, a kevésbé érdekes helyeket is egyre dicsőjük. Azonban vannak egyes helyek, melyeket általánosan szépeknek tartanak. Ezek közé tartozik a francia világváros, Páris is, bár a legtöbb utazó nagyon megakadna, ha komolyan számot kellene adnia arról, hogy miért szép ez a város, melynek dombos-halmos környékét jóformán csak darabonként lehet látni, s melyben mindez, mit egyszerre látunk, paloták és új épületek tömege.

Egy finom ízlésű amerikai író, Tarbell Ida, Párisról legújában írt cikkében azt mondja, hogy neki a francia fővárosban mindenekelőtt a színes és egyformasága tűnt föl. Az amerikai városokban — úgymond — nagyon különböző az épületek alakja, anyaga és színe. Ó Chicagóban lakása ablakából hús egymástól élesen megkülönböztethető árnyalatot figyelt meg: szürke, barna, piros, zöld és sárga színvegyületeket. Párisban többé-kevésbé mindenütt a szürke szín uralkodik; a házak festése és meszelése lényegileg egyforma, a mint a jó ízlés már évtizedek óta divatosabb tette; fantasztikus színezések csak kivételesen fordulnak elő. De azért ez a szürke szín nem egyhangú, nem unalmas; a napsugarak rendkívül sok árnyalatra bontják a színezést, s a változatosságot még inkább előmozdítja az a 90.000 fa, mely ma Páris utcáin él s a város egyes részeiben sokkal jobban oszlik meg, mint a legtöbb más nagy városban.

Az egyöntetű színezéshez járul az épületeknek egyenlő magassága is. A legtöbb ház 5—6 emeletes; vannak ugyan alacsonyabb, 2—3 emeletes házak, mint szintén magas tornyok is, de ezek csak kivételek s egyáltalán nincs meg az a nagy rendtelenség az épületek különféle magassága között, a mely némely várost nagyon eldisztelenít. Hozzá még ezek az átlag egyenlő magasságú házak mind egyenes vonalban sorakoznak egymás mellett, úgy, hogy az egész harmonikus, nyugodt képet nyújt.

Tudjuk, hogy ezt a rendet és összhangot Párisban is csak a XIX. században alkották meg. A régi Páris csak oly középkori város volt, mint más régi városok, szűk utcákkal, a középkorúkat és hidakat is ellepő apró boltokkal, míg a Nagy Napoleon s még inkább III. Napoleon hatalma erejével és óriási áldozatokkal meg nem teremtette a tágas boulevardokat, a középkorúkat előtt a nagy tereket és a parkokat. Nagy segítségükre volt a párisiaknak e tekintetben a Szajna kanyargós folyása, mely igen alkalmas alapul szolgált a körútak és sugárutak szélszerű beosztására. A francziák ízlését és belátását tanúsítja, hogy a szabályozásnak erőszakosan megkezdett munkáját öntudatosan fejlesztették tovább, különösen Páris ostroma és a kommün rombolásai által megkönnyített körülmények felhasználásával, s hogy különösen ügyeltek a kiválóbb középületek környékének szélszerű és ízléses rendezésére. A híres Notre-Dame székesegyház, a Madeleine, a Panthéon s más nagyszabású középületek, melyeket régebben apró házak és zugutczák vettek körül, ma egészen szabadon állanak, s oly városrészek, mint a minöket

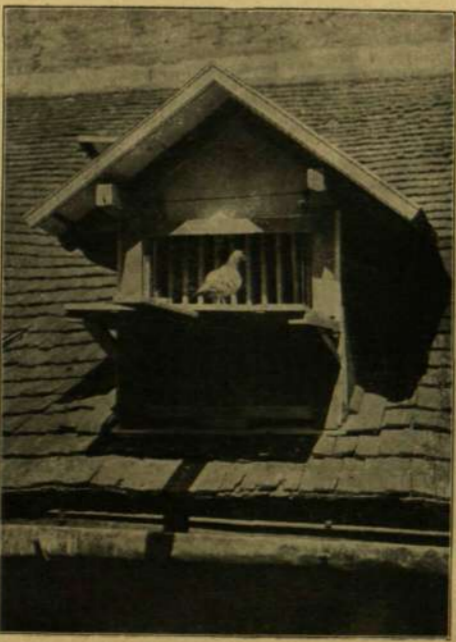
Galambdúc.

Postagalambok.

Postagalambok otthona.

Postagalamb megérkezése.

Hugo Viktor a «Nyomorúltak»-ban mesterileg ír le, mint piszokfészkeket, már egészen eltűntek s részben pompás terekre alakultak át. Ma már csaknem az egész Páris oly alakot öltött, mintha a polgárság kezdetül fogva minden akadály nélkül s a jó ízlésnek megfelelően építette volna házeit.

Méltányolnunk kell a párisiaknak ezt a nagy munkáját nemcsak az óriási anyagi áldozatokért, hanem még inkább azért, mivel kevés város van a földön, hol a benszülőttek annyira ragaszkodnának ősi lakóhelyeikhez. Az arany- és ezüstművesek már századok óta az Ile de la Cité nyugati vége mellett csoportosultak s ugyancsak századok óta ugyanazon helyen van a madárkereskedők és más árusok piacza, s e mellett nem ritka az oly üzlet, mely 4—5 nemzedéken át egy és ugyanazon helyen maradt.

Az összhangot azonban Párisban nemcsak a szín, alak és építkezés adja meg, hanem jóval inkább az, hogy a városi hatóság hasonlíthatatlanul nagyobb gondot fordít a város külsejének rendben tartására, mint más előljáróságok. Minden, bármely csekély hiányt és rendtelenséget azonnal igyekeznek orvosolni, a foglalkozást nem találó munkásokat tömegesen alkalmazzzák a kövezet, aszfalt, fák, hidak fontartásánál előforduló munkálatokra s minden irányban pontosan megállapított tervek szerint, konzervatív szellemben járnak el. Kisérleteket a városi hatóság ritkán tesz; még a villamvilágítás is sokkal későbbben honosodott itt meg, mint más városokban. Igen jellemző a községi háztartásra nézve, hogy a városi hatóság évenként 8—900 lapra terjedő vaskos kötetben számol be nyilvánosan mindennemű működéséről s oly részletességgel, hogy még az elültetett fák számát, a kiseleztezt padokat, az eltört üvegeket is följegyezve találjuk ebben a jelentésben.

A francziák kifejlődött szépérzékén kívül sokat tesz Páris érdekességére az, hogy a városi hatóság kiváló figyelmet fordít a történelmi emlékek lehető megkímélésére. Páris, mely jóformán kezdetül fogva egész Franciaországgal volt egyértelmű s igen hosszú időn át a művelt világ első városa, történelmi emlékekben természetesen rendkívül gazdag. A múltak iránti őszinte kegyelet a nagy átalakítások mellett is képes volt ezeket az emlékeket nagyjában megőrizni. A nagy Napoleonnak egész élettörténete megmaradt itt világos emlékekben ifjúkori lakóhelyeitől kezdve addig a hatalmas sírboltig, hol eltemetve nyugszik, nem is említve a múzeumokat és képtárakat, melyek az ő dicsőségét számtalan alakban hirdetik. De épen úgy feltalálhatjuk a városban ma is XVI. Lajos és Mária Antoinette korának emlékeit, avagy XIV. Lajosra s még régebbi időre, IV. Henrik korára vonatkozó emlékeket. A Szajnatól délre eső részeken még római emlékeket is nagy számmal találhatunk. Voltaire kedvelt kávéháza, Rousseau lakóhelye s más emlékek mind megvannak s lépten-nyomon magukra vonják figyelmünket.

De nem a város szép külseje s nem a történelmi emlékek gazdagsága teszi oly annyira kedvessé Párisot, mint inkább lakosságának élete. Nem szükség, hogy hosszabb ideig tartózkodjunk itt az idegen, rögtön észreveszi, hogy mily barátságos, kellemes hely ez. A lépcsőkön mellette elhaladó fiú leveszi kalapját és jó napot kíván. Az üzletekben és más nyilvános helyeken barátságosan üdvözlik az embert, s a kinek az utcán valami baja történik, legalább húszan sietnek segítségére. Az út kérdezőhöz rögtön szegődik valaki, hogy legalább egy darabig elkísérje s útba igazítsa. Egyszóval a párisi érdekesség az idegenek iránt is, és nem várja, mint az angol, hogy előbb bemutatkozzunk neki. A szíveség annyira nagy, hogy a franciaia igéreteket is tesz és kedvességeket mond ismeretleneknek is, bár természetesen, hogy mindezt csak szokásos udvariasságból mondja s komolyan nem gondol igéreteinek teljesítésére. Még abban az esetben is, midőn például az üzletember valami kellemetlenséget ad tudtúl az idegennek, oly modorban teszi hogy nem lehet érte haragudni.

A város társas életét jellemzi az örökös vidámság. Az utazó idegen a párisi boulevardokon folyvást talál mulatót, vagy mulatni látszó embereket, bár ezek rendszeren nem benszülőttek, hanem Párisban tartózkodó idegenek.

Postagalambok ősei: Angol Carrier és sirályka.

A sürgöny megerősítése egy postagalambra.

Postagalambok kibocsátása.

A valódi párisi bizonyos rosálással fogadja azt, hogy a külföldi vagyonosabb osztályok fiatalabb tagjai, különösen az orosz és amerikai nábobok csak mulatni járnak Párisba s a café chantanteokat, löversenyeket s kétes hírű mulató helyiségeket, melyeket igen sok idegen Páris legsajátosabb helyeinek tart, főképp ezek rováására írja fel és ezeknek tulajdonítja, hogy a párisiakat a nagy világ balul ítéli meg.

A párisiak mulatása sokkal egyszerűbb és ízlésesebb, s aránylag nagyon kevés az olyan párisi, a ki a külföldiek kicsapongó mulatásához hasonló életmódot folytat. A valódi párisi takarékos, türelmes nép s mulatása inkább csak abban áll, hogy minden iránt kiválóan érdeklik és a nyilvánosságot szereti. Az üzletekben, gyárakban, hivatalokban, iskolákban, könyvtárakban és otthon az igazi párisi komolyan dolgozik, de azért mindig vidám és élénk. A mint rendes kiszabott munkáját elvégezte, valamely nyilvános helyre siet bármily rövid időre is. Napenként egy-két órát és a vasárnap délutánokat a párisi valahol kint tölti sétálva vagy szemlélődve. Az utcái élet rendszeren élénkebb és vonzóbb is, mint az otthon, vagy a klubhelyiségek. Ezért az utcák, különösen az előkelőbbek, rendszeren igen élénkek.

Különösen alkalmasak a parkok és terek a párisiak nyilvános életmódjának ápolására. Minden városrészben van legalább egy kis park, még a szegényebb lakosok vidékein is. A külföldiek rendszeren csak a legelőkelőbb parkokat ismerik, pedig a nép életmódját sokkal jobban lehet tanulmányozni a szegényebb néposztályok parkjaiban, különösen a Buttes-Chaumont-ban, melynek látogatói rendszeren blúzba öltözött, nem ritkán mezítél és hajdon fölvel járó munkások, kik itt nagyon szabadon mulatnak, de szemmel láthatólag sokkal jobban tudják csekély szabad idejüket élvezetesen eltölteni, mint más országok munkásai.

A legtöbb párisi lassan, folyvást szemlélődve és a kirakatokat nézgetve járkál a fűtezőzónák, olykor leül egy padra s az utcán vett újságot olvassa, de mindenkor oly módon, hogy közben körültekint és a szemé előtt mozgó nyilvános élet színes jeleneteiben gyönyörködik. Igen nagy azok száma, különösen rossz időjárás esetén, kik a vendéglők és kávéházak előtt üldögélnek egy csésze kávé, vagy egy pohár bor mellett újságot olvasva, társaikkal beszélgetve, de mindenkor ügyelve az utcái életre. Az idegenek, ezeknek nagy számát látva, hajlandók azt hinni, hogy a párisiak különösen szeretik a korsmai életet. De a ki megfigyeli őket, rögtön

észreveszi, hogy a kávé- és borfogyasztás csak ürügy, hogy az utcái életben gyönyörködjenek, mintegy páholyból nézve a világ színpadát. Nagyon ritka eset, hogy az italt megismételjék, ellenkezőleg sokszor félig kiürítettül hagyják poharaikat; a lapokba is inkább csak belenéznek olykor; beszélgetésük rendszeren vonatott; a fő dolog a járókelőket s általában az utcái életet nézgetni.

Egészben véve tehát a párisi, bármennyire szereti is a nyilvánosságot, az utcán csendesen és nyugodtan viselkedik, élénksége és vidámsága külső jelekben nem mutatkozik. Mindamellett nem ritkaság, hogy ez a nép rendkívül események következtében egész rajongásba megy át. Ez a lelkesedés és gyors fellángolás magyarázza, hogy Párisban aránylag gyakoriak és igen hatalmasak az utcái tüntetések. Ilyet is látott Tarbell 1894-ben, midőn a Quartier latin-nak mintegy 10.000 egyetemi hallgatója tüntetett a miniszterium ellen, mely az általuk rendezett művészi bált akarta tiltani. A párisi nép élénksége, mely rendszeren körülmények között oly kellemessé teszi az életet a francia fővárosban, ez alkalommal több napig tartó komoly zavargássá fajult. Nem kevesebb, mint 20.000 katonát küldöttek ki a zavargók ellen, több emberélet is áldozatul esett s a tüntetés valóban forradalmi jellegű volt, mely jelleg eléggé megmagyarázza a francziák történetének azot mozgalmas epizódjait, melyeket maga a párisi utcái esősélek idézett elő jóformán komoly ok nélkül.

Általános párisias jellemvonásnak lehet tartani azt, hogy az utcái látványosságokat mindenki nagyon szereti. Katonai szemle, nagyobb temetés, híres külföldiek fogadása s más hasonló okok mindenkor képesek Párisban az üzleti életet is felfüggeszteni. A nép napokkal előre készül az ilyen látványosságokra s nagy áldozatokra kész, hogy azokban zavartalanul részt vehessen, akár csak a gyermekek. Ezért a nemzeti ünnep, július 14-én, mindenkor igyekeznek a nép óhajításainak eleget tenni. A kormány és városi hatóság évről-évre többet költ, hogy a nyilvános tűzijátékok, ingyenes színelőadások s más mulatságok fényesebbek legyenek, mint a megelőző években. A nyilvános ünnepek ennél fogva igen nagy szerepet visznek a kormány politikájában is, és nem egyszer történt már, hogy valamely középület felavatása, új díszítések, kiállítások s más effélék képesek voltak a politikai forrongásoknak más irányt adni.

A párisi népelet rendszeren körülmények közt

mindig vidám és élénk. Páris szépségét és kellemét legjobban a szép asszony kellemével lehet összehasonlítani; több, olykor egymással ellentétes sajátosságok finom, de következetes egyesülése ez, mely érthetővé teszi egy szellemes francziának azt a mondatát, hogy Páris az egyedüli város, melyet szeretni lehet úgy, a mint a nőt szeretjük.

HAZAI POSTAGALAMB-TENYÉSZTÉS.

A postagalambok meghonosítása, vagyis a galamboknak postagalambokká való szakszerű idomítása és tenyésztése Európában nem régi keletű. Komolyan csakis az 1870. évi porosz-francia hádjárat óta foglalkoznak vele, mint-hogy akkor fényesen bebizonyított, mily fontos tényező lehet a postagalamb háborús időben.

A porosz-francia háború óta Németországban is sok postagalambtenyésztő egyesület keletkezett, és számos szakközönyt hirdeti a postagalamb-tenyésztésnek Európában sok helyütt való elterjedtségét.

Magyarországon e tekintetben a «Columbia budapesti galambkedvelők egyesülete» a kezdeményező. Ez egylet, melynek eddigleg kevés tagja van, derék elnöke, dr. Dirner Lajos ismert székesfővárosi orvos vezetése alatt fáradozhatlan tevékenységgel arra törekszik, hogy a postagalamb-tenyésztésnek Magyarországon minél több hívet szerezzen. Az ő fáradozásainak tulajdonítható, hogy a budapesti Columbia-egyesület létezéséről a külföld is tudomással bír. S talán nem is túlzás azt állítani, hogy a magyarországi postagalambászat iránt nagyobb érdeklődést tanúsít a külföld, mint hazánk közönsége.

Hogy hazánkban oly keveset foglalkoznak a postagalamb-tenyésztéssel, annak oka az lehet, hogy a nagyközönség nem ismeri annak fontosságát, azért nem tartjuk érdektelennak arról, valamint a postagalambokról is egyet-mást elmondani.

A galamb, mint tudva van, már a bibliában is szerepel, mint a Noé postagalambja. De nemcsak a biblia, hanem az ó-kor történelme is említett teszi róla, hogy a galambokat posta gyanánt használták.

Kérdés azonban, hogy a régi képek voltak-e postagalambok által terjedelmesebb tudósításokat közvetíteni. Az akkori írásmódokhoz képest ez nagyon valószínűtlen.

Manapság azonban a fényképezés segítségével könnyű a legterjedelmesebb üzeneteket is egy

A MONTMARTRE-BOULEVARD PÁRISBAN.

piezike toll üregébe elrejtve, galambszárnyon rendeltetése helyére juttatni; a hol ezt háború idején másképp alig lehetne eszközölni. Érdekes dolgokat mond el erről *Gigot* abból az időből, midőn 1871-ben Páris a németek körülzárolták.

A továbbításra szánt sürgőnyt először is vékony papírosra írták; ezt később fényképeszeti úton kisebbítették. Az ilyen írást aztán, midőn rendeltetési helyére jutott, természetesen újból fényképeszeti úton megnagyobbították. Az eljárásra vonatkozólag *Hennebert* ezredes ismét a következőket mondja: «A sürgőnyt egy játékkártya 1/4 részének nagyságára kisebbítették a fényképeszeti úton előállítani szokott horgany elichére. Ezzel vékony kollodium-kártyára nyomdai levonást eszközöltek. A kisebbítés az eredeti írásnak csak 1/800-ad részét tette ki. Egy-egy kollodium hártalapon ily módon 2500 betű fért el, mely körülbelül 200 sürgőnyt képezett. Ezzel az eljárással 150,000 hivatalos, egy millió magán-sürgőnyt és postai megbízást juttattak Párisba. Ha ezeket a kicsinyített sürgönyöket nagyobbitás után könyvalakba fűzték volna, az egész mintegy 500 vaskos kötetet töltött volna meg.»

Egyik képünkön bemutatjuk az eljárást, mi módon szokás a továbbítandó sürgőnyt a postagalambon elhelyezni. Először is a fentebbi módon előállított sürgőnyt *lúdtoll-hüvelybe zárják*, ezt aztán a postagalamb fark-tollára erősítik viaszos czévrával.

Érdekes és a galambkedvelőkre nézve szükséges tudni a postagalambok származását s azok tulajdonságait is.

A postagalambok a különféle galambfajok czélszerű keresztezése által származnak. Mint törzsszülők tekintendők a következő fajta galambok: a *sirályka*, *parlagi galamb*, *keringő* és a *carrier*.

A tenyésztők ez idő szerint a postagalambokat két fajra osztják: *lúttichiekre* és *antwerpeniekre*.

A *lúttichiek* élénkek, éberek, jó időben felette nagy kitartásúak a repülésben, hátrányukra szolgál felette rövid és vastag csőrük, a mi miatt fiókjaikat úgyszólván képtelenek fölnevelni, miért is rendszerint az etetésre és nevelésre hosszabb csőrű galambdjákat kell tartani. Az *antwerpeni* faj büszke, délzeg tartású, vidor, tüzes és nagy erőt, kitartást eláruló faj. Különösen szeles időkből, a mikor más faj galambot a szél hanyat, ez bámulatos erővel tör célja felé.

A postagalamboknak különös, sőt mondhatni, bámulatos sajátossága, hogy tanyájukhoz, származási vagy hosszabb tartózkodási helyükhöz híven ragaszkodnak és hogy a leghosszabb útról való visszatérésük alkalmával is képesek magukat tájékozni. Ritka eset, hogy postagalamb vissza ne térne szokott helyére olyan távolságról, a mily hosszú útból közönséges,

vagyis nem idomított postagalamb okvetlen elpusztult volna.

A ki postagalambokat akar tenyészteni, az mindenek előtt jó tanyát teremtsen számukra. A czélszerűen berendezett galambpadlásnak világosnak, tágasnak s különösen tisztának kell lenni. Csak is gyakorlott és ismert postagalamb-idomítótól és tenyésztőtől ajánlatos a beszerzés s csakis az innét nyert galamboktól leszármazottakból tanácsos a tenyésztés. Kezdő tenyésztőnek ajánlatos, ha egyelőre csekélyebb számú galambot szerez be; mert kevesebb számú galambok trainirozása útján sokkal jobb postagalambokat nyer, mint egyszerre nagyobb csoportokkal. A beszerzésnél különösen figyelembe veendő, hogy a tenyésztésre szánt galamb már legalább 400 kilométer távolságról visszatért legyen.

A kiképzésre csakis négy hónapnál idősebb galambokat kell használni. Első évben rövidebb, legfeljebb 150 kilométernyi útra idomítják, későbbi években aztán mind hosszabb és hosszabb útra eresztik a galambokat.

A postagalambok utaztatására, a mi éghajlati viszonyaink szerint a legkedvezőbb időszak: májustól augusztusig. A szállító kosarak 1⁴⁰ méter hosszú, 0⁸⁰ méter széles és 0³⁰ méter magasak. Ezekből eretik ki a postagalambokat a 0⁶⁰ méter széles, lefelé nyíló csapóajtón.

A galamboknak befogása, midőn az útról vissza érkeznek, következőképp történik. A galambducznak bejáróján egy puhafából, illetőleg bár-

milyen könnyű anyagból készített billentyűs rekesz alkalmazandó, a mely billentyűk (nyelvek) igen könnyen mozoghatók legyenek úgy, hogy azt a galamb bemenetelekor könnyen feltolhassa, azon behatolva, utána a billentyű saját súlyánál fogva fennakadás nélkül visszaesék, illetőleg becsukódják. Ezen a rekeszajtón kívül a ducz belsejében is egy az egész padlást elkülönítő rekesz alkalmazandó, a mely a megérkező galambot a padlás belsejében a honn tartott galamboktól elkülönítse. A hol a galambok visszaérkezének megfigyelése nehézségekbe ütközik, a befogó rekeszajtón villamos csengő is alkalmazható, a mely a tenyésztőt a galamboknak a duczba való belépésére figyelmezteti.

Az a menetesség, melylyel a galambok útjokat végzik, ugyancsak bámulatos, tekintve különösen a viharos időket, a mikkel hosszú útjokban sokszor küzdeniök kell. Óránkint átlag 100 kilométer sebességgel repül egy postagalamb.

Az elemeknél azonban sokszor nagyobb ellen-séggel találkoznak útjukban. Gyarló lesipuskások lövedései vannak a szegény szárnyasok kitéve. A törvény hatásköréhez tartoznék, hogy a lelketlen tetteseket nálunk is épen úgy megbüntessék, mint Németországban. Ott ugyanis törvény intézkedik róla, hogy a postagalambot lelőni sem békés, sem háborús időben nem szabad.

Németországban ötszázon felül van már galambtenyésztő egyesület, s ezeknek élén mint védnök a német császár áll. A postagalamb-versenyeken kiosztott jelentékeny díjak is ösztönzésül szolgálnak a galambtenyésztésre. Nálunk eddig csupán a *Columbia* egyeslet néhány tagja üzi ezt a nemes sportot. De remélhető, hogy idővel a magyar közönség is fölkarolja a postagalambászatot, melynek fontossága bővebb fejtegetésre nem szorul.

A postagalambtenyésztés nem egyszerű időföltés, s annak nagy jelentőségét háborús időben lehet igazán megbecsülni. Ilyenkor lehet, hogy egész hadsereg, egy-egy város lakossága, vagy egész ország sorsát hordja szárnyán ez a kedves, gyorsröptű madár.

Maloschik Ferencz.

EGYVELEG.

***Hadiszerek csempészete.** Mióta kitudódott, hogy a transzváli köztársaság kormánya a külföldön megrendelt Maxim-féle gyorstűzelő ágyúkat nagy vasatlatokba csomagolva, a puskatöltényeket pedig zongora alakú ládákban hozatta a lozenzo-marquez-i kikötőbe, az angol czirkáló hadihajók rész-vagy vasatlatokat, valamint zongorákat a dél-afrikai kikötőkbe nem eresztettek be.

***Lőszer-fogyasztás a háborúban.** Az angol tüzéség, valamint a gyalogság Dél-Afrikában eddig középszámítás szerint hat millió frank ára lőszer fogyasztott el.

***A tengerek vízének hőmérséke** 180 méter mélységben állandó marad minden évszakban.

GULNER GYULÁRÓL.

Egy képviselőtől.

A szabadelvű párt és a nemzeti párt teljes összeolvadásának lassan haladó processusában közérdeklődéssel fogadtuk intézkedést tett Széll Kálmán miniszterelnök, midőn maga mellé belügyi államtitkárukat egy volt nemzeti párti képviselőt hívott meg: Gulner Gyulát, kinek kinevezését e napokban hozza a hivatalos lap.

Mindenki csak természetesnek és méltányosnak találja, hogy a nemzeti pártból nyert kiváló tehetségek érvényesüljenek. A politika úgy is sok embert elhasznál, örülni lehet, ha helyettük frissek jönnek. Ügyde a belügyminiszteri állás eleitől fogva összeütközési pontnak tartott a két pártárványt által. Mindenki párt a maga emberét akarta volna látni e székben s a klubot egy fél év óta tartja már kisebb-nagyobb izgatottságban ez a kérdés.

Széll Kálmán azt a megoldást fogadta el, hogy a belügyminiszteri széket megtartja magának a választások idejére, államtitkárnak pedig meghívja Gulner Gyulát. S így ki lesz elégitve mind a két pártárványt. A miniszter marad egy volt szabadelvű párti, de a ki szimpatikus a volt nemzeti pártnak is; az államtitkár pedig lesz egy volt nemzeti párti, de a ki szimpatikus a volt szabadelvű pártnak is.

Látjuk, hogy Széll Kálmán e kinevezési ténnyel is egy nehéz bonyodalomból bontakozott ki, még pedig fényesen; nemcsak az országgyűlési pártokat tekintve, a hol Gulner Gyula mindenütt szeretett egyéniség, hanem az országos közvéleményt is számba véve. Mert ma, mikor a legközelebbi nagy teendő, a közigazgatás államosítása, nagy megnyugvást keltet, ha az államtitkári székben nem egy kizárólag könyveken hizott elme ül, tele elmélettel, hanem egy olyan politikus, a ki az élő organizmust is ismeri közelről, s a kiből nemcsak az maradt meg és vált vérré, a mi jó Steinből vagy Grünwaldból, hanem az is, a mi a táblalirókból okos és praktikus.

Gulner Gyula most 57 éves, de még agilis, ruganyos, szóval jó erőben van. Inkább magas, mint kis termetű, rokonszenves arcú férfi, kit még csak most kezdenek megkönyörkezni némi ezüst hajszálak.

Valódi fehér holló a parlamentben szinte feltűnő szerénységével. Azon régi fából való magyar ember, a melyből Ernszt Kelemen és Horváth Lajos volt, a ki fölött nyomtalanul suhant el a század végének jellemeket rontó nagy betegsége, a stréberizmus. Csendesen ült padjában majdnem évtizedeken át, sohase keresve a feltűnést. A lármás jeleneteknél, az izgató szeczenáknál, melyek a napi babért szerzik, némán ült Gulner, vagy ott se volt. Mikor beszélt, szakszerű beszédek tartott, leginkább a belügyi budgeteknél, s beszédei tartalmasak, izmosak voltak, mindig csak a lényegest keresve.

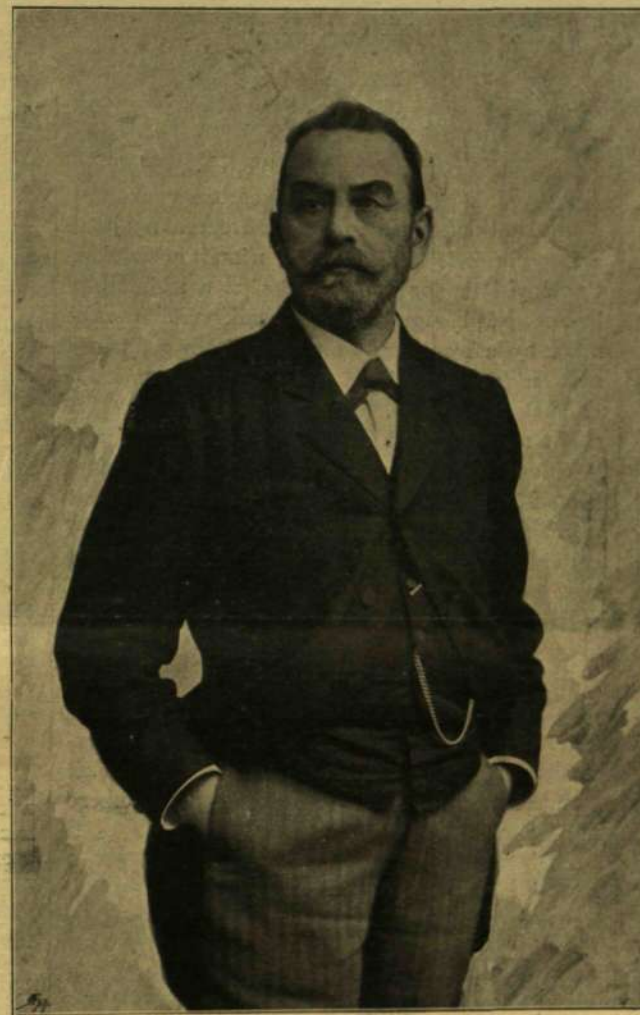
Előadása folyékony, egyszerű és természetes. Semmi pathosz, semmi gesztus. Az egész ember harmonikus, és cziczoma nélküli. Épen úgy beszédei is. De logika és velő van bennök. Floreulust ritkán használ, néha egy képet, de azt is csak úgy, ha valami igazságot szemléltetnébbé tesz vele.

És milyen praepotencia nélkül boncsol fel egy-egy témát, mintha mondaná a hallgatóinak. «Ez így van, higgyétek el. Igaz, hogy csak én mondom, de utána jártam, tudom és ha meg nem haragudtok, még bebizonyítani is megpróbálom.»

Az ilyen tenor nem vezethet ebben a stréber világban nagy dícsőségekre, de még államtitkárságokra is csak ritkán. Csak úgy, hogy olyan éles szem válogat, mint a Széllé.

Gulner azonfelül vidám, kedélyes, jó barát, a ki a «fehér asztalnál» a hogy mondanak szokták, csókolni való czimbora. Azt is beszél a abonyiak, hogy odahaza jó gazda. A cselédjei pedig azt mondják, hogy jó ember. S ez az ő legnagyobb titulusa.

Életpályájáról a következőket jegyezhetjük

Ellinger fényképe után.

GULNER GYULA.

föl: Vaalban, Fehérmegyében 1843-ban született. Tanulmányai befejeztével 1867-ben Pest megye szolgálatába lépett, előbb mint aljegyző, majd mint főjegyző s Nyáry Pál oldalán élénk részt vett a megye politikai mozgalmában. Mint szónok már a hatvanas évek végén feltűnt Pest megye gyűlésein bátor és folyékony felszólalásaival a fölmerült kérdésekben és közjogi vitákban, s már mint kész szónok jutott a parlamentbe. A képviselőháznak 1872-ben lett először tagja s a balközép párthoz tartozott, a fuzió után nem sokára elszakadt a szabadelvű párttól. Az 1878-iki országgyűlésen mint az egyesült ellenzék tagja jelent meg. Az 1881—84-iki országgyűlésen nem volt tagja a képviselőháznak. Az 1884-iki választások alkalmával a monori kerületben győzött s ennek mandátumát bírta a legutóbbi választásokig, a mikor az abonyi kerület választotta meg nemzeti párti programmal.

Azonban soha sem szakadt el a vármegyétől. Ennek állandóan bizottsági tagja maradt, s részt vett minden bajában, küzdelmében, diadalában,

és pedig vezető részt. Erre gyors felfogása, ékes előadása, törvényismerete, igazságszeretete alkalmassá is tették. Felsőfokújának mindig volt hatása, még ha kisebbségben maradt is véleményével. A vármegyének most is szorgalmas bizottsági tagja, s innen nemcsak tisztelet, hanem ösztinte, igaz szeretet is kíséri új pályájára.

A NEMZETI SZÍNHÁZ ÚJ IGAZGATÓJA.

A Nemzeti Színház intendánsa húsvét-hétfőn hivatalosan is közölte a színház tagjaival, hogy ő a belügyminiszter által a vidéki színészet felügyelőjévé kinevezett gróf Festetics Andor helyébe, Beöthy Lászlót nevezte ki a Nemzeti Színház igazgatójává s a kezelő személyzetnek nyomban be is mutatta őt, mint húsvét második napjától kezdve közvetlen főnöküket. A művészi személyzettel — a kiadott értesítés szerint — május 1-én fog átesni ezen a formáságon az új igazgató.

Miért nem mindjárt, miért nem egyszerre? Hisz jobb mihamarább túl lenni a formáságok nyűgein; különösen mikor olyan alkalomszerűen is kínálkozott művész és vezető első érintkezésére a *fültámadásnak* ünnepe. Mert hát itt első sorban a művészet föltámasztása a kérdés. Az anyagi dolgok végzésére — a melynek ügynevezett technikáját a felelős igazgatóknak is, természetesen, minden ízében ismernie kell — bőségesen akad bürokratikusnak gyakorlott kezelő tisztviselő; de már a mi a művészi oldalt illeti, arra nem elég a nevelődés nyomán szerzett gyakorlat, arra bizonyos mértékig születni kell. Erzek kell ahhoz. A színművészet szakába vágó ismeret és látkör szellemi képességekkel megszerezhető; az érzék az egyén különleges adománya, a mely tulajdonképpen inspirációt jelent. Szerencsés pillanatok szüleményei, egy-egy nyomban kivételre is kerülő eszme villan át az idegszervezetben és többnyire nagyobb siker jár a nyomán, mint a mekkora a minden részletében megfontolt fáradságos tervezéseket szokta követni.

Nekem úgy látszik, hogy a Nemzeti Színház fiatal új igazgatója bir valamit ebből a talizmányszerű ritka adományból is. Eddigi munkássága s vállalkozása terén mindenütt siker és elismerés járt a nyomában. Mint hírlapíró élénk tollal szolgálta a sajtót, ötletes színdarabjaival tapsokat aratott a Népszínházban és a Magyar Színházban; s az utóbbinak pénzügyi egyensúlyát is jobbra fordította másfél éves igazgatóságának rövid tartama alatt. Mindezek azonban rá nézve, a ki alig töltötte meg be a huszonhetedik évét, az életnek csak előcsatározásait jelenthetik; rá nézve, igazában, csakis most kezdődik a férfi munkásságának kora, és pedig a sorsnak azzal a kedvezésével, hogy a legnemesebb ambícióra érdemes ügykört kínál neki java erejének kifejtése terül, midőn egy kulturális fontossággal bíró műintézet élére állítja őt.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni a Nemzeti Színháznak a többi színházaktól elütő, ezt a közművelődési intézményszerű jellegét. Ennek minél erőteljesebb kidomborítása képezi a mai szellemi irányítónak első rangú feladatát. Mert hát az újabb idők áramlata, — hogy nevének vezesszen a gyermeket — érkeket bődítő légtörtérettel a színházakban, úgyszólván, átalán; a melynek szenvedő szele az ország első műintézetét sem hagyta érintetlenül. Versengés támadt abban az irányban, hogy melyik tud mélyebbről meríteni, s lenyúltak a mélyt árasztó intézetek műsoráig is.

És micsoda álláspontot foglal el ezzel szemben a közönség? Azt, hogy a magánvállalatok-

A CHATELET-TÉR ÉS I. NAPOLEON GYŐZELMI OSZLOPA PÁRISBAN.

nál elnézi ezt az irányt; a Nemzeti Színháznál visszautasítja. Nagy városok lakói sok mindenféle, különböző és ellentétes hangulatoknak rabjai a reggeltől estig végzett fárasztó napi munka után. Sok ember keresi, eltűri az erősebb fűszerrel egybekötött szórakozó üdülést; de megvan az a jó izlése, hogy nem tudja azt megemészteni, ha arról a helyről nyújtják neki, a honnét az idealizmus poharából szeretne méríteni.

Míg egyedül állt a Nemzeti Színház, szükség-szerűleg minden műfajért ott kopogtatott a közönség; ma, csodálatosan beváló érdekeivel azt keresi ott, a mit a többiekben nem talál. Ezen a nyomon jut — Madách genialis és soha nem lanyhuló érdeklődéssel látogatott «Ember Tragédiáját» nem is említve, — a «Himfy Dalai» tiszta légkörének úgyszólván mindig telt színház; ezen a nyomon aratnak fokozott érdeklődést a Shakespeare remekel, és hogy az elmúlt hét egy darabját említem, ezen a nyomon csinál félig telt házat a «Czimzetes feleség» — a melynek tárgya jó család körben el nem mondható — a melyről azonban el kell ismerni, hogy azt művészi előadásban tolmácsolja a színház.

A Nemzeti Színház művészeivel azonban a legnemesebb irányzat is méltó szolgálata talál; csak abból a kehelyből kell nyújtani nekik italt, a melynek nem pocsolójából, hanem hegyek hajnali harmatából telíti magát. Annak aztán nem érzi kiábrándulást, hanem lelket nemesítő érzés lesz a hatása, és pedig művészre és közönségre egyaránt.

De hát a Nemzeti Színház tehetséges új igazgatójának nemcsak jó szeme van a látásra — a ki tudja, hogy mit parancsol a helyzet és az idő — hanem lelkesedése is arra, hogy kitűzze a zászlót és ereje, hogy mellette kitarisson. A mi a sikert illeti, az küzdésbe, időbe kerül majd. Sok mindenféle tényezővel kell ő neki megvívnia a harezát, intra muros et extra; de a nemes czélra törés erős akarattal párosult munkája mégis csak meghozza majd a gyümölcsét. Az emelkedett irány kitűzésével bizton számíthat minden részről jóakarattól, várakozó bizalomra és arra is, hogy az új esapason való következetes haladással a Nemzeti Színházra megjöj lassanként a viszonyok általános javulása s azon a nyomon az óhajtott fölvirágzás kora.

Szűry Dénes.

KÉPEK A TAVASZI KIÁLLÍTÁSBÓL.

A Képzőművészeti Társulat mostani tárlatában, mint már említettük, külön terme van *Fallya* Czelesztinnek. Érdekes újra és újra megtekinteni e művésznők gyűjteményét, mert ez a gyűjtemény közel kétszáz darabjának valóságos tükré a magyar falusi és pusztai nép életének. Most, midőn festőink egy része, jobb sorsra érdemes buzgalommal, csak impresszionista vagy stilizált tájképeket fest, jól esik lát-nom Pállya apró darabjait, melyek olykor egy tenyérnyi felületen ritka hűséggel ábrázolják a magyar népet, a magyar eget, a magyar talajt és állatvilágot. A festő pompásan tudja ellesni mindezek jellemvonásait; az ő táj- és állatképei el nem tagadhatják nemzeti eredetüket. Az érdekes apróságokból ezúttal kettőt mutatunk be olvasóinknak, köztük a *Hazalérés-t*, mely poros levegőjével s pompásan megfigyelt állat-csoportjával nem kis feltűnést keltett.

Spányi Béla eddig főként mint a vizes, mocsaras tájak búskomoly hangulatúinak tolmácsolója vált ismeretessé művészetünkben. Zizegő nádasait, vízzel elöntött réjtjeit gyakran láthatuk kiállításainkon, az előtérben tehének csoportjával vagy gyakran csak kedves madarival: a hosszú lábú, kelepelő golyával. Mindezen a műveken a jeles képzőművész felfogás felé hajlik. *Spányi* felhasználja az újabb festői áramlatok előnyeit; de feltétlenül soha sem szegődött utánzójáé, követőjévé semmi idegen iránynak, mert érezte, hogy művészi egységének van tartalma s ez a tartalom külön kifejezési módot kíván. *Nyírsg-én* most impresszionista hajlamokat vesznek észre némelyek. A ki azonban jobban megfigyeli ezt a képet, láthatja, hogy *Spányi* csak finom érzékű naturalista, ki híven, de poézissal másolja a természetet.

Erdélyi fényképe után.

BEÜTHY LÁSZLÓ, A NEMZETI SZÍNHÁZ ÚJ IGAZGATÓJA.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Műfordítások, mint dalszövegek. *Cziglányi Bélától. II. kötet.* A fordító első sorban gyakorlati célt tűzött maga elé: magyar szövegben nyújtani a megzenésített külföldi, főleg német műdalokat. *Cziglányi Béla* fordítói munkássága e tekintetben hasznos, sőt hűzágypótló. Tanúskodik erről a szak-körök nyilatkozatainak az a tekintélyes gyűjteménye, melyet *Cziglányi* első gyűjteményének, a «Német Dalok»-nak, bizományosa, a Rózsavölgyi cég a második kötet elején lenyomatott. A fordítások a szótágok számát, ütemét, lejtését tekintve, híven követik az eredetit, tehát az eredetiek dallamán énekelhetők. Ez bizonyára nem kis érdem; de költői értékük e fordítások nagy részének nem igen van, az eredeti költemények, színe, bája, illata többnyire hiányzik belőlük, olyanok, mint a szártított virág. A költemények a gyűjteményben a zeneköltők szerint vannak csoportosítva, de a tartalomjegyzék a versköltők szerint csoportosítva is közli a kötet tartalmát. A kötet a pécsi irodalmi és könyvnyomdai részvénytársaságnál jelent meg, s ára két forint. Mutatványul álljon itt belőle a következő költemény:

Halottak emléke.

(Gilm H.)

Tégy asztalunkra
Rezedát ma, édes,
Van őszirózsá is a bokrokon;
Susog szelmelet,
Ugy, mint ama fényes
Május napon.

Hogy két kezéd
Mégint gyöngöden áfóg,
Am lássa bárki, én nem titkolom;
Nézz rám ragyogva,
Ugy, mint amaz áldott
Május napon.

Sírok fölött ma
Illat árad, mécs ég,
Óvők e nap, kikre már hant borult —
Oh, légy enyém megint
Ugy, mint mikor még
Május virult!

Magyar Minerva, a magyarországi muzeumok és könyvtárak országos föfelügyelősége. Első évfolyam. Becses és közhatalos munka azokra nézve, a kik a hazai könyvtárak kincseiről tájékozni akarják magukat. A «Magyar Minerva» megismerteti az összes magyarországi muzeumokat és könyvtárakat akár törvényhatóságok, községek, akár felekezetek vagy magánosok tartják azokat fenn. Megismerteti a gyűjtemények természetét, nagyságát, elrendezését, használatuk föltételeit, személyzetük számát, s világot vet multjukra, keletkezésük és fejlődésük történetére. Archeologus, történetíró, irodalom- és művészet-kutató sok segítséget nyer e vállalatban. A muzeumok és könyvtárak országos föfelügyelősége által megbízott szerkesztők: dr. *Schönher* Gyula

és dr. *Esztegar* László lelkiismeretes gondnal végzett munkájukat. Az első kötet bevezetése gr. Széchenyi Ferencnek, a magyar Nemzeti Múzeum alapítójának élet- és jellemrajzát nyújtja. A vállalat kiadója az Athenaeum, az első évfolyam ára kötvé 8 korona.

A temesvári könyvnyomdászat és hírlapirodalom története, képekkel kiegészítve és nyomtatványok hasonmásával. Irta dr. *Berkesi* István, a temesvári főreáliskola tanára. A nyomdászat története mindig a művelődés mozgalmával tart együtt. Temesvárt, mely csak a török hódoltság után kaphatott erőre, a nyomdászat alig 130 éves, de az utolsó három évtizedben hozzá fűződik a magyarosodás ügye is. A vidék egyik nagy és fontos hírlapirodalmi főhelyévé lett. Magyar, német, román szerb hírlap és folyóirat 1895-ben 32, 1898-ban 25 jelent meg ott. A könyvek jogzékét 1771-től 1871-ig igyekezett összehállítani *Berkesi*, de fölemlíti, hogy teljes lajstromot nem sikerült összedállítani. E művelődéstörténeti munkában lelkiismeretes utánjárásal szerzett adatok vannak feldolgozva. A temesvári nyomdászok és írók életrajzát, arczképét is közli. Legelől *Pesty* Frigyes történetírót, ki az első magyar hírlapot alapította Temesvárt, a «Delejtít», 1858-ban. *Berkesi* hálás kegyelettel *Pesty* emlékének ajánlja könyvét, melynek ára 4 korona.

Péterfy Jenőről, a Kisfaludy-Társaság múlt év végén elhunyt tagjáról és a kritikai irodalom e kitünő művelőjéről önálló füzetben is megjelent az emlékbeszéd, melyet *Riedl* Frigyes a Kisfaludy-Társaság utolsó ülésén tartott, s melyet a «Budapesti Szemle» áprilisi kötete közölt. A korán kiadott fényes elmének finom elemzéssel, szeretettel tárja föl értékét.

Évkönyv, 1898 és 1899. A szegedi «*Dugonics-Társaság*» által kiadott könyvsorozat VI—VII-ik kötete, szerkesztette *Békési* Antal. A társaságra vonatkozó részekben kívül több közérdekű közlemény van benne, így pl. egy tanulmány a szegedi boszorkány-pörökről *Kovács* Jánostól, a Rákóczy-korról *Szegedi*, *Varga* Ferencztől, a berlini forradalomról *Hentaller* Lajostól. Több szépirodalmi dolgozatot is tartalmaz a kötet *Pósa* Lajos, *Móra* István, *Gárdonyi* Géza, *Milkó* Lázló és más szerzők tollából.

Javaslat a budapesti Kálvin-téri ref. templom és egyházi épületek újjáépítésére. Irta *Gonda* Béla miniszteri osztálytanácsos. A kis füzet az immár kicsinyre lett budapesti ref. templom sűrűs újjáépítéséhez szól hozzá. Azt ajánlja, hogy az új templomot, az egyházi épületet, a theologiai intézetet szintén ezen a helyen építsék, de vegyék hozzá a szomszédos *magánháza*t és szerezzék meg a város birtokában levő úgynevezett *Oroszlán-házat*. Így mind a négy oldalról szabad területen lehetne építeni. *Gonda* Béla javaslata a telek közepén 3—4 ezer ember számára akarja megépíteni a templomot. A templomtól jobbra három emeletes egyházi épületet, balra nagy bérházat tervez. A megvalósításhoz szerinte három millió korona kell, ha a város az *Oroszlán-házat* ingyen oda adja. A három millióból egyet önkéntes adakozásból, félmilliót sorsjáték rendezésével, ugyanennyit sorsolási kölcsön útján és a harmadik milliót törlesztés kölcsön útján ajánlja megszerezni.

Új könyvek. *Lampel* R. (Wodianer F.) könyvkereskedés kiadásában megjelentek: «Bendzers francia nyelvtan.» *Mébold* Fr. és *Ujvári* B. három kötetes munkájának harmadik része: a Teljes mondat. A mű főleg a reáliskolák és a kereskedelmi iskolák felsőbb osztályai számára, és magánhasználatra készült. Ára vászonkötésben 4 korona. — «Utazás a természetben.» Dr. *Platz* Bonifácnak, a szegedi tankerület kir. főigazgatójának az ifjúság számára írt tanulságos könyve. — «Az állatvilág pillanati fényképekben.» Ez új képeskönyv, a mely füzetekben jelenik meg, 200 állatot mutat be azon pillanati fotográfiai felvételek után, melyeket a berlini állatkertben készítettek, kellő magyarázattal. A munka 16 füzetre terjed. Egy füzet ára 60 fillér. — «Gyümölcs- és gazdasági fatenyésztés.» Az iskolai és a népkönyvtárak használatára írta *Dobóczy* Lajos; ára 50 fillér. — Az «Iparosok Olvasótára»-ból újra három füzet jelent meg. A 4. és 5-ik vegyes munkákat tartalmaz. «Hasznos olvasmányok» cím alatt. A 6. füzet címe: «Az iparos kincses könyve», s dr. *Hankó* Vilmos állított össze gyakorlati közleményekkel. Egy-egy füzetnek ára 60 fillér. — «Pedagogiai Kalauz.» Irta *Kőrösi* Henrik. Ára 1 korona.

Szabad hajdúk. Irta ifjabb *Móricz* Pál. A kötet tizenhét elbeszélést s apróbb rajzot tartalmaz a régi hajdúk életéből, részint egykorú okmányok s feljegyzések, részint pedig szájhagyományok alapján. A szerző érdekesen ír me hajdani szabadságharcosok viszontagságos és változatos életéről. A kötet Szegeden az *Engel* Lajos könyvnyomdájában jelent meg.

Agaraszat. Egy kis verses füzet címe, mely Debreczenben a Csokonai-nyomdában jelent meg. Irta és képekkel illusztrálta dr. *K. Tóth* Mihály, Debreczen város kapitánya, ki rigmusokban, jókedvvel beszél a tősgyökerez magyar sportról. Ára 1 korona.

A vér czímen *Zalai Gyöző* tizenhat rövid elbeszélést adott ki Nagy-Kanizsán *Fischel* Fülöp könyvkereskedésében. Félreismerhetetlenül első kísérletek. Ára két korona.

Gazdasági tanácsok a gazdálkodás különböző ágaiból. Második bővített kiadás. Irta *Rodiczky* Jenő. *Rodiczky* Jenő azon gazdasági írók közé tartozik, a kiknek munkáit a legszívesebben olvassa a gazdaközönség. Hogy mennyire eltalálta azt a hangot, melylyel a magyar kisgazdákhöz szólni kell, bizonyítja az, hogy ez a munka alig néhány hónap alatt ime most második kiadásban jelenik meg. Az Athenaeum részvénytársaság adta ki s ára 3 korona.

Vígszínház. Április 18-ikán lépett föl először a Vígszínházban a Nemzeti Színházról megvált kitünő tragikai művész, *Jászai* Mari, ki első fellépésén *Racine* «*Phédra*ját» választotta, melyet *Abrányi* Emil fordított le a Vígszínház számára. A színház megtelt minden zúgában, s ünnepelte a közönség *Jászai* Mari asszonyt. Hosszasan tapsoltak, midőn a színpadra érkezett; vele együtt éljenek *Jókait* is, ki egy első emeleti páholyban ült családjával. Minden jelenés és felvonás után ismétlődtek a tüntetések *Jászai* Mari mellett, ki megrázó mélységgel játszotta a francia klasszikus dráma e nevezetes és túlságos pathetikus alakját. Környezete, mely a vig léghőhöz szokott, dicséretesen adta át magát *Racine* s az ünnepélyes este hangulatának. A kitünő művész játékát magával ragadta a többi szereplő is. *Gál* Gyula (*Theseus*), *Bihari* (*Hippolit*), *Lenkei* Hedvig (*Aricia*), *Hunyadi* Margit (*Oeoné*), *Balassa* (*Theramén*) becsületesen hozzájárultak a zajos est sikeréhez. «*Phédra*» még kétszer ismételték egymásután a Vígszínházban.

Operaszínház. Eredeti ballet került színpadra az Operaszínházban ápril 18-ikán: «*Zulejka*», meséjét szerkesztette *Brüll* Jenő, zenéjét írta *Stern* Armin, a táncok rendezése *Smeraldi* *Cezár*, az Operaszínház balletmesterének műve. Ennyi közreműködéssel a balletre fordított fáradság nem veszett kárba. A közönség elég jól fogadta, s nem is igen vizsgálta, hogy mi a jobb benne: a mese,zene, vagy a rendezés. Mindenikben van elfogadható, *Stern* Armin, ki Bécsben él, eddig zongorára írt zeneműveiből ismerte a közönség. Nem tisztult meg a zenéje, de sok kellemes vegyül balletjé. Nem egyszer emlékeztetőn hangzik föl egyik-másik rész előkelő zeneköltőkre. A szép kiállítás, az előadás tarkasága a külső sikert megszerzte.

A kelet szingarad világában játszik *Zulejka* története, Sztambulban, a hol a rabszolgánok vásárjában adják el *Zulejkát*. Beleszeretett az cserkesz *Samil*, de szegény a gyönyörű lány megvásárlásához. *Zulejka* egy basa hárembe jut, *Samil* meg akarja szöktetni, hanem a szököés közben a három örei *Samil* lövöld, *Zulejka* pedig törrel döf át keblét. A táncos látványosság azzal végződik, hogy a *Mahomed* hetedik menyországában egyesül *Zulejka* és *Samil*. A zene, a tánc, a csoportok általában jól hatottak, s *Stern* Armin és *Brüll* Jenőt a táncosokkal együtt nem egyszer kitapsolták.

Velence az Uránia-színházban. Április 19-ikén új látványt mutattak be az Uránia-színházban. *Desseuffy* *Arisztid* írt érdekes ismertető *Velence*-ről, s három felvonás alatt vonulnak el a képek a néző előtt. Az első felvonásban először a lagunák keletkezését s Velence első lakóit ismerteti, majd az utczán lezajló mindennapi életet látjuk. A második felvonás a *Canale grande* dal foglalkozik. Egy más után jelennek meg paloták, kibontakozik a régi Velence hatalma s gazdasága. Birtokosok s a lezajló számadok története elevenedik meg. A dogék palotájával külön foglalkozik az író, s magyarázza Velence kormányzatát a multban. Végül az utolsó felvonás a velencei templomokról szól, műbecsülről, korokról, kincseikről, képeik, szobrák s mozaik díszükről. Nagy érdeklődéssel hallgatta és nézte a közönség az előadást.

Jótekönyvesület előadást rendez az országos népképző-egyesület e hó 25-ikén az Urániaiban. Előadhatja *D'Artagnan*-nak egy e czélra készült korrajzát. Címe: *József nádor és kora*. Az egyfelvonásos mű úgy szövegében, mint vetített és élő képeiben élthűen visszaolja elő azt a szép korszakot, melyben *József* nádor, mint a magyarság vezetője vetette meg alapját a mai nagy fővárosnak. Ezen kívül több érdekes előképet mutatnak meg be. Az országos népképző-egyesület e jótekönyvesület előadással is óhajta növelni nevelési alapját, melyből a hazai oktatásügynek eddig is oly sok haszna volt.

GYERMEKEK CSOPORTJA A KISDUDÓVOK SZEGEDI ÜNNEPÉN.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar néprajzi társaság ápril 18-iki ülésén *Katona* Lajos: «A remete és az angyal» világszerte elterjedt legendájának magyarországi változatait ismertette. *Sebestyén* Gyula tükör bemutatta *Atovich* *Ferenc* nyitra-gerencséri néptánc gyűjteményét a zaborvidéki Szentiván-napi tűzrakó pogány eredetű népszokásról. Ez után *Semayer* Vilbald *Biró* Lajos új-guineai néprajzi gyűjteményét ismertette. Felolvasása kapcsán bemutatta *Biró* Lajosnak, az 1896. január 1-e óta Új-Guineában tartózkodó magyar természetkutató néprajzi gyűjtőit. Új Guinea földünk egyik legősibb állapotban levő része; lakosságának, a pápuáknak szokásai és erkölcsi nemcsak az alig 20—25 év óta ismert óriási szigetnek, hanem az emberiség ősi állapotának megismerésére sok tanulságot rejtenek. *Biró* Lajos gyűjteményei a pápuák minden életviszonyaira kiterjednek, már ezer száma tehető és tekintve az ilyen ősnépnek rohamos pusztulását, egykor az emberiség megbecsülhetetlen kincsét fogják képezni.

A kisdudóvok országos egyesülete húsvét vasárnapján Szegeden tartotta évi közgyűlését, mely a rendeseél szélesebb keretben folyt le és ünnepesebb színezetet nyert az által, hogy a szegedi jótekönyv-nőegylet kezdeményezésére, a magyar gyermekvilág népszerű költőjét, *Pósa* Lajost és édes anyját is meghívta az alkalomra. A közoktatásiügyi kormány is elküldte képviselőjét az ünnepélyes közgyűlésre *Kállay* Albert névelő egyesület elnöke: *Hagara* *Viktor* beregi főispán, *György* *Aladár* és *Röser* *Jánosné* vezetése alatt mintegy háromszáz kisdudóvónak érkezett Szegedre szombat délután; ugyanakkor érkezett meg *Pósa* Lajos is édes anyjával, több fővárosi író társaságában. A vasúti állomáson a szegedi nőegylet választmányja nevében *Polgár* *László* udvözlő a vendégeket.

A közgyűlés, melyet *Hagara* *Viktor* főispán nyitott, meg a kisdudóvok országos fontosságát fejtetőz beszédrel, vasárnap délelőtt a városba díszteremben folyt le. Az egyesület ügyeit vitatták itt meg és a kisdudóvok körébe vágó értekezéseket olvastak föl. *Molnár* *Mária* eperjesi mintavőnő pedig egy pedagógiai tanulmányban *Pósa* Lajosnak a gyermekirodalom terén szerzett érdemét méltatta. A komoly beszédek és értekezések között egyszer csak az asztal tetejére állott egy kis szőke gyermek és csinos versikével köszöntötte föl a kedves *Pósa* bácsit. Délután a Tisza-szálló nagytermében üdvözölték a költőt. Az üdvözölő beszédek elhangzása után icsi-picsi apróságok, fiúk és lányok vegyest, jöttek a pódiumra s nagy lelkesedéssel szavalták, dalolták a *Pósa* bácsi hazafias gyerekeire, mire a költő az apróság nagy gyönyörűségére szép meséket mondott. A szegedi nők ezüstkoszorút nyújtottak át *Pósnak*, melyet a költő megható szavakkal adott át édes anyjának, a ki könnyezve nézte fia ünneplését.

MI UJSÁG?

A párisi világtárlat. Nemcsak a francziákat és fővárosukat, hanem az egész művelt világot érdeklő eseménynek színhelye volt Páris, midőn ott, e hó 14-én a világiállítást megnyitották. Az emberiség szorgalmának, munkásságának, haladásának ünnepe volt az. Így fogták fel a világ minden művelt nemzetei, melyek részvételükkel a kiállításhoz hozzájárultak s a népek eme nemes versenyében teljes erejüket igyekeztek kifejtetni. Köztük Magyarország is, mely most mint önálló ország jelenik meg s mutatja be a világnak haladását, nemzeti munkájának gyümölcseit.

Már a megnyitás első napjára nagyon sok idegen érkezett Párisba, noha mindenki tudja, hogy a kiállítás elkészüléséhez legalább egy hónap kell még. A kiállításnak legjobb elkészült részei közé tartoznak a magyar osztlányok. A megnyitáskor is a magyar kiállítási bizottság, *Lukács* Béla kormánybiztos bevezetésével egyik élénk tényezője volt az ünnepélyességeknek. A díszmagyarban megjelent csoport élénk feltűnést keltett s *Loubet* elnök a már majdnem kész magyar osztlányban körülbelül a legjobban rendezett részt találta a kiállításnak.

A megnyitás napjának estején a köztársasági elnök palotájában, az Elysée-ben lakoma volt. *Loubet* elnök hosszabban beszélgetett az idegen hatalmaságok nagykövetivel és kiküldöttével s megköszönte a főbiztosoknak a kiállítás sikerében való közreműködésüket. Az elnök *Lukács* Béla magyar kormánybiztos kébre is meghívta. Az Elysée estején a magyarok közül jelen voltak még *Miklós* *Ödön* kormánybiztos helyettes nevével, *Sáchenyi* Béla gróf leányával, *Hanná*-val, *Zichy* Jenő gróf, *Ráth* György, *Szalay* Imre, *Radisch* Jenő és *György* *Árpád*; a kormánybiztoság részéről a következők: *Fittler* *Kamil*, *Kazy* *József* kamarás, *Návay* *Aladár*, *Földváry* *József*, *Kövesdy* Béla, *Koós* Jenő, *Boros* *Samu*, *Bálint* *Zoltán* és *Jambor* *Lajos* műépítészek, *Malcoms* *Gyula* báró, *Mallin* *báni* tanácsos. Ott voltak továbbá: *Légrády* *Károly* országgyűlési képviselő, *Ráth* Györgyné, *Wagner* Jenő, *Álmády* Géza, *Rejtő* *Sándor*, *Erdődy* Béla, *Esterházy* *Mihály* gróf, *Szűcs* *Lajos*, *Szendrei* *János*, *Borostyán* *Nándor*, *Széky* Béla.

A kiállítás területén a közönség egyelőre a nemzeti pavillonjának utcáján, a *Szajna* két partján hullámlak, a hol külön épülete van minden nemzetnek. Itt a magyar kiállítási épület már külsőleg is hatást tesz. Az orosz pavillonban kiállították Franciaországnak drágakövekkel kirakott térképét, a melyet a csár készíttetett. A térkép egy négyzetméter nagyságú s a legkülönfélébb drágakövek ragyognak rajta. Páris helyen óriás rubin villog a térképen, *Marseillenél* gyönyörű smaragd, a mely egy magya tizenötezer rubelbe került. A folyók helyét platinaóbró jelzi. Az egész műre közel másfélmillió rubelt áldozott a csár. Nyolcvan ember három évig szakadatlanul dolgozott az elkészítésén.

Már az első napon megjelent a magyarországi képzőművészeti osztály lajstroma, a magyar és hor-

Spányi Béla: Részlet a Nyírségből.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

vát művészekről kiállított művekről. Ezek száma 285. Magyarok 128 festményt, 42 szoborművet, 42 terrajzot és 35 metszetet állítottak ki. A katalógus-hoz a közoktatásügyi miniszterium művészeti osztályának vezetője, dr. K. Lippich Elek írta a bevezető részt, mely elmondja a magyar képzőművészetek történetét és ismerteti a hazai művészeti viszonyokat és a kiállító művészeket. A katalógus befejező részében a kiállított művek közül többnek képe látható. A tájékoztató könyvet, mely francia nyelven van írva, a kiállítás látogatói ingyen kapják.

A párisi kiállítás anyagi sikerét illetőleg 35 millió látogatóra számítanak. Mintegy 200 napra terjed a kiállítási idő s e szerint 325,000 látogatót várnak naponként. Az első napon, húsvét vasárnapján azonban csak körülbelül 120,000-en fizettek a jegyért. A következő napokon még kevesebben.

A kiállítási területén még annyi az építési és rendezni való, hogy bizonyára eltökél még május hónap is, mikor minden elkészül. Mégis most is telve már a francia főváros idegenekkel, kiket a Párisban is szokatlan nagy, pezsgő élet vonz oda. Fejedelmi látogatója azonban kevés lesz a kiállításnak. A német császáról emlegettek ugyan, hogy elmegy, de erről most már nem beszélnek. A czár látogatásáról azonban szó van. Hir szerint szeptemberben megy el, mikor Kopenhágából, nagyatyjától, a dán királytól hazatér. Az angol trónörökös bizonyosan elmegy, noha az angol udvar neheztel a francia sajtónak a dél-afrikai háborúban tanúsított magatartása miatt. A perzsa sah a kiállítás meglátogatására utazik Európába.

Jókai Mór fogadásának előkészítésére a Párisban élő magyar újságírók, a párisi külföldi hírlapírók egyesülete és a francia hírlapírók közös bizottságot választottak.

Erzsébet főhercegnő, Rudolf néhai trónörökös leánya, édesanyja férjhez menetele óta külön u'var-tartást kapott. Húsvét első napján este volt nála Bécsben az első összejövetel. Mintegy ötven arisztokrata hölgy jelent meg. Az ifjú főhercegnőről ez alkalomból fölemlítik, hogy a magyar nyelvben is teljesen jártas. Bizonyosságul felhozzák, hogy pár héttel ezelőtt Ruschek Antal győri espereshez fordult, ki egy jótékony női intézetnek igazgatója, s kérte egy hozzá folyamodott magyar úri nő fölvételét az intézetbe. Ruschek esperes németül válaszolt a főhercegnő fődüvarmesternőjének. Az esperes, ki előkelő magyar egyházi író, nem sokára a főhercegnő magyar tanítónőjétől, Tomor Rózáttól örvendőtes választ kapott, mely így szól:

„Nagyságod német levelén a főhercegnő nagyon elcsodálkozott. Én nem, mert tapasztalásból tudom, hogy hazámban az általános vélemény, hogy nincs egy főherceg, vagy főhercegnő, ki tökéletesen bírja nyelvünket. Legnagyobb örömmre és büszkeségemre mondhatom, hogy másként áll a

dolog Erzsébet főhercegnőnél. Mióta csak beszélni kezdett, tölem csak magyar szót hallott; nemcsak magyarul írni és olvasni tanítottam, hanem hat éves korától 16 éves koráig egyéb tantárgyakat is tanítottam: nyelvtant, helyesírást, Magyarország földrajzát és történelmét. Erzsébet főhercegnő nemcsak jól, de szépen és mindig örömezt beszél nyelvünket. A magyar vendégeknek, kikkel édesanyjánál ebédek alkalmával gyakran találkozott, volt alkalmuk gyönyörű magyar kiejtéséről meggyőződni.”

Wlassics miniszter Budapesten. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, kinek megrongált egészsége a több hónap pihenő alatt teljesen helyreállott, április 18-án visszaérkezett Budapestre és azonnal átvette miniszteriuma vezetését. A miniszter másnap este megjelent a szabadúlvó pártkörben, a hol a párt tagjai meleg szívességgel üdvözölték.

A gödöllői új parkban az ősszel állítják fel Erzsébet királyné bronzszoboremlekedt. Zala György, a kiváló szobrász mintázta a szobrot, mely a királyasszonyt napernyővel kezében, a hogy a mezőn szokott volt sétálni, tünteti föl, a mint épen egy falusi leánykának megismogatja a fejét.

Az állatkert új elefántja. Ő Felsője a schönbrunni állatkertből egy szép elefántot ajándékozott a budapesti állatkertnek. A harmadéve itt járt Csulalongkorn siami király küldte ezt Bécsbe. A budapesti állatkertnek már húsvétra le akarták küldeni, de a hideg időjárás miatt csak később érkezhettek meg.

Telefon a világ körül. A Kelet-Ázsia és Nyugat-Amerika közt tervezett kábel-telegráfot az akadályok és nagy költség miatt egy időre elhalasztották. E helyett most orosz és amerikai mérnökök tervet dolgoztak ki, mely szerint Amerikát, Ázsiát és Európát összefüggő telefon-vonal kötné egymáshoz. A drót nagyjából szárazföldön húzódnék, csupán egy kicsiny darabon a tenger ölében; a Bering-szoros medre volna az a kis vízi út. Ezt a tervet már Field is hangoztatta a hatvanas években, mikor kábelbefektetési munkálatai két ízben is meghiúsultak, és csak a két éjszakai földréz akkori fejletlen gazdasági állapota tartotta vissza a kivitelől. Azóta Szibériában kijepült a világ egyik legnagyobb vasúti, Alaszká és Észak-Amerika pedig jelentőségében nagyot lendült. A három világrész behálózó telegráf-drótot kapcsolatba hozná a nagy városok helyi huzalival, a mi — minthogy megépítése sokkal kisebb tökébefektetés kívánna — a kereskedelemnek és hírszolgálatnak sokkal olcsóbb közlege lenne, mint a tetemes pénzszárazatok árán létesített és fenntartott tenger alatti kábel-távbeszélők.

Ötven évig nyomdász. A Franklin-Társulat nyomdai személyzete vasárnap, e hó 22-én este

8 órakor a székes fővárosi Vigadó termeiben hangversenyyel és táncozal egybekötött jubileumi ünnepélyt rendez Pető Lipót ötvenéves nyomdász-sága emlékére. Nevezett már közel egy negyed század óta dolgozik a Franklin-Társulat nyomdájában és nagy becsülésnek örvend szakártársai közt.

EGYVELEG.

* **Európa vagyona.** Egy amerikai statisztikus kiszámította, hogy az európai államokban az összes köztvagyon 260 milliárd frank, — az összes vagyon pedig államok és magánosok tulajdona együttvéve, 1175 milliárd frank. Legtöbbje van ebből Angliának, hol a nemzeti vagyon 295 milliárd, a forgalmi tőke 106 milliárd s az összes vagyonból egy lélekre 7200 frank átlag esik. Ausztriában és Magyarországon a nemzeti vagyona 116 milliárd, a forgalmi tőke 10 milliárd s az egy lélekre eső átlag 2100 frank. 1870 óta Európa forgó tőkéje csaknem megkétszereződött, 1848 óta pedig csaknem meg-négyszereződött.

* **Teve-versenyeket** szoktak déli Algírban tartani. A versenyeknél használt tevéket gondosan tenyésztik s igen nagy árakat adnak értük. Az így tenyésztett állatok sokkal erősebbek s nagyobbak a rendes tevéknél; óránként tizenhat kilométernyi útát képesek megtenni s tizenhat-tizenhat óráig tudnak ilyen gyorsan haladni.

* **Hol telelnak a gólyák.** Egy belgiumi földbirtokos ezelőtt néhány évvel a birtokához tartozó lapályos réten kétszáz gólyát fogdosztatott össze, azután a gólyák nyakára vagy lábára egy darab kéregpapirost kötött, melyre azt írta, hogy a madár elejtője, esetleg az, kinek hatalmába kerül, erről postán neki hírt adjon. Két év múlva egy ily furcsa ütlevel azzal küldetett vissza, hogy azt egy réten nyugati Algírban találták, egy másik kéregpapiros pedig arról adott hírt, hogy az illető gólyát a Senegal folyó torkolatánál ejtették el.

* **A világ legnagyobb könyve** a londoni British Muzeumban látható. Az öt láb 10 hüvelyk magas könyv a Hollandiában a XI. század végeig megjelent térképeket tartalmazza. A vörös bőrből kötött és gazdagon aranyozott ezüst csatokkal ellátott könyvet 1660-ban II. Károly angol király egy hollandi embertől kapta. Utóbb III. György angol király a ritka könyvet egész könyvtárával együtt a British Muzeumnak ajándékozta. Ugyanott őrzik a világ legrégebbi szellemes levelét, melyet ezelőtt 3500 évvel egy egyiptomi hercegnőnek írtak. A levél, melyben az illető a hercegnő kezét megkérte, egy téglá alakú kőre van írva.

* **A német birtokok gyarapodása.** Németország 1884 óta Afrikában, Ázsiában és a Csendes Óceánon harmadfél millió □ kilométernyi területet szerzett meg, a melyen mintegy 10 millió lakos él.

* **A világ legmagasabb kéménye** — 468 láb — egy Glasgow (Skócia) vidékén épült szeszgyáron látható. Ehez magasságra nézve legközelebb áll a kölni keményítő gyár kéménye, mely 441 lábnyira nyúlik fel.

* **Egereket** használnak ózerna gombolyításra egy skót ember. Kerekeket mozgatnak velük. A kis állatok így naponként mintegy 16 km. útát tesznek meg s 2800 csomó ózernát gombolyítanak föl.

* **A théat** 1633-ban Európában még alig ismerték, de már hat évvel utóbb, a persa udvarnál lévő orosz követ a czár számára nagyobb mennyiségű théat kapott ajándékba. Angliába hollandi kereskedők hozták cserébe angol posztóért. De ha Cromwell théas kannája csakugyan valódi ereklye, akkor a théa már 1660 előtt ismeretes lehetett Angliában. Meglehetően azonban, hogy Cromwell a kérdéses kanát csak mint különlegességet kapta valakitél ajándékba. De már 1687-ben Clarendon lord azt írja naplójában, hogy Couplet jezsuita hitszónoknál valódi kínai théat ivott. Ezen idő óta az új ital Angliában annyira elterjedt, hogy ma azt a lakosság minden rétegeiben nélkülözhetlen cikknek tekintik.

x **Hogyan védekezzünk a moly ellen?** Cél-szerű utasítást tartalmazó füzet jelent meg szörme-neműek, ruhák stb. házi kezelésében való megóvására vonatkozólag. A füzet kívánatra ingyen kapható a szerzőnél Kátzer Józsefnél O-utca 44.

Rheuma, csusz, köszvény és epeköbajok biztosan gyógyíthatók a tudományos alapon álló Dr. Rissó-féle *citrommedő kurával*. Ismeretést ingyen és bérmentve küld Szabady János gyógyszerész Budapesten, Damjanich-utca 2/c.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 7-én tartott 68-ik közgyűlésen terjesztettek be az 1899. évi mérleget. Az előtűnik fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1899. évi december 31-én érvényben volt *életbiztosítási tőke* összege 483,973.169 korona és 56 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 19,724.336 korona 19 fillérre rúgtak. Az *életbiztosítási osztály díjtartaléka* 10,003.809 korona 90 fillérrel 124,700.392 korona 59 fillérre emelkedett.

A *életbiztosítási ágban* a díjbevétel 18,128.170 korona 40 fillér volt, miből 7,728.542 korona 64 fillér viszont-biztosításra fordítottat úgy, hogy a tisztadíjbevétel

10,399.627 korona 76 fillérre rúgott, mely összegből 6,482,000 korona 91 fillér, mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő évben esedékeseké váló díjkötelezvények összege: 74,455,970 korona 86 fillér.

A *szállítványbiztosítási ágban* a díjbevétel kitétt 7,730.895 korona 18 fillért, ebből viszontbiztosításra fordítottat 3,346.580 korona, úgy hogy a tiszta díj-bevétel 4,384.315 korona 18 fillérre rúgott, mely összegből 2,549.074 korona 44 fillér helyzetetett tartalékba.

Károkiért a társaság 1899-ben 28,174.407 korona 04 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kártérítéseket a társaság alapítása óta károk fejében 661,663.927 korona és 90 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 123,186.550 korona 09 fillér esik, mely összeget a társaság 181,032 kérésben fizette ki.

A *nyereségtartalékok* közül, melyek összesen 14,034.230 korona 11 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti *nyereségtartalék*, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az *értékpapírok árfolyamingadozására* alakított tartalék, mely a 2,507.733 korona 74 fillér külön tartalék, úgy szintén az évi nyereségből kihalított 113,251 korona 38 fillérrel 8,624.239 korona 11 fillérre emeltetett fel; továbbá felemlítendő még a 160,000 koronára rúgó *kétes köve-telesek tartaléka*. Ezekon kívül fennáll még egy 560,000 koronát kitevő *külön alap*, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei áttalások folytán 153,073.167 korona 61 fillérrel 162,008.949 korona 18 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések 29,782.502 kor. 61 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 14,245.324 korona 74 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1,466.107 korona 99 fillér. 4. Értékpapírok 103,401.469 korona 40 fillér. 5. Tárca váltók 814.150 korona 26 fillér. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7,350.000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelzők követeléseinek levonásával 5,548.364 korona 18 fillér. Összesen 162,608.919 korona 18 fillér.

Ezen értékek közül 42 millió korona magyar értékekre esik.

A mint a jelentésből kitűnik, a társaság a *betöréses lopás elleni biztosítás* üzemet is felvette ügykörébe. Erre a legközelebb szétkülendő körlevelek fognak bővebb felvilágosítást nyújtani.

HALÁLOZÁSOK.

CHAROUSEK REZSŐ, a hírneves magyar sakkmester meghalt április 18-ikán a főváros melletti Tétényben, 27 éves korában. A tüdővész már három évvel ezelőtt mutatkozott a fiatal emberen s nem volt rá orvosság. Charousek a csehországi Klein-Lometzen született 1873-ban, de már öt éves korában Debreczenbe került és magyar volt nyelvétben, őrzelmében. Középiskolát Debreczenben, Miskolczon, a jogakadémiát Kassán végezte. Mindentűt föltűnt már sakkjátékával. Öt évvel ezelőtt vett részt az első sakkversenyen a budapesti Sakk-körben; a huszonkét éves fiatalember mesteri fogásokkal verte le a játékban megőszült versenyársait és elnyerte az országos verseny első díját. Az 1896-iki nürnbergi versenyen az első díjat, ugyanabban az évben a budapesti nemzetközi mérkőzésben s a berlini kis versenyben a második díjat szerezte meg. Az 1898-iki kölni versenyeken pedig Csigorinnal és Cohnnal megosztott a második, harmadik és negyedik díjban. A sakkjáték elméleté-

Pálya Czelesztin: Egy kis baleset.

ben is munkálkodott. Charousek éles fölfogásával, játéknak merész, öletes formáival sok nagy mesteren túltett. A kölni versenyben már betegesen vett részt, aztán több versenyben nem is játszott. A sakkok mély megilletődéssel fogadták korai halálát. (Charousek arcképét az ezredévi sakkverseny részvevői között lapuk 1896 évi 47. számában közöltük.)

SZABÓ LÁSZLÓ, volt országgyűlési képviselő e hó 17-ikén Zentán meghalt. Vezető embere volt a függetlenségi pártban Zenta városában, mely háromszor egymásután választotta meg képviselőjévé, a legutóbbi választáson kisebbségben maradt. Halálát özvegye és egyetlen leánya, Szilágyi Lajos törvény-széki bíró neje gyászolja.

Elhunytak a közelebbi napokban: Pacséri REZSNY JÁNOS ügyvéd, Bács-Bodrogmegyei nyug. árvászéki ülnök, 1848—49-ben volt országgyűlési képviselő, életének 82-ik évében, Zomborban. — P. GITTER ALFONZ, minorita szerzetes, ki a szepes-csütörtökhelyi Zápolya-kápolna restaurálásának ügyét vezette. — SCHNEEBERGER JÁNOS, evang. lelkész, 76 éves korában, Új-Verbászon. — DR. KLEMPA ISTVÁN, fővárosi orvos, József főherceg udvari orvosa 62 éves korában, Budapesten. — ÖNÖS JÁNOS, kir. főmérnök, életének 48 dik évében, Budapesten. — ID. WRKOWSKY SÁNDOR, 48-as honvéd 71 éves korában Budapesten. — NEUSCHLOS MIKLÓS, fővárosi építő vállalkozó, ki több vasút, folyószabályozás s nagyobb építkezések munkáját végezte, Budapesten. — KARASSZON JÓZSEF, m. kir. postatakarékpénztári pénztárnok és a történelmi társulat pénztárnoka 41-ik évében, Budapesten. — DAVIDSON MÓN, az osztrák-egyiptomi bank volt igazgatója, 68 esztendő korában, Budapesten. — LÁNGRÉ GÁBOR, nagykereskedő, s több pénzügyintézet igazgatósági tagja, 76 éves korában, Székesfehérvárott. — KOZMA MILTON, államvasuti ellenőr 56 éves korában. Csapon. — KOVÁCS ISTVÁN, gyógyszerész 33 esztendő korában, Hajdu-

Szerkesztői üzenetek.

Régi vendég. Kétkedés. Pásztorú. Többet érnek, mint a mennyit fogyatékos külföldi miatt a föltételes olvasó talál bennük. Néhol szinte látjuk, mint küzd a tartalom a formával; néhol egy-egy szép versszakra is akadunk. Az utolsó hosszabbacska versben azonban nemcsak a kezdetleges forma a hiba, hanem az is, hogy képet-képre halmoz, rendszer nélkül, compositio nélkül.

Olvasó-kör. Bloemfontein Blámfontein-nek ejtik ki, jelentése pedig: virágfiorrás. Mintegy 4000 lakosú, csinos, nagyon egészséges fekvésű város s az egész környék gyapjúkereskedésének központja. A boer szót úgy kell kiejteni hogy: búr; jelentése pedig: paraszt, földművelő. Egyébiránt a boerok nem így nevezik magukat, hanem burgher-eknek, vagyis polgároknak.

A **nevető örökös.** Elbeszélés. Gyenge, érdektelen meséje van s hogy az történet főhősével Balázs bátyjával, a mi történt, az ugyan vajmi kevéssé elégténé ki az olvasót. A nyelvezet is meglehetősen szintelen s telve hibás magyarsággal.

Pannak készítő. Tehetségre vall. Csak az a kár, hogy nagyon el van nyújtva; tömörebben, erőteljesebben kellett volna elmondani.

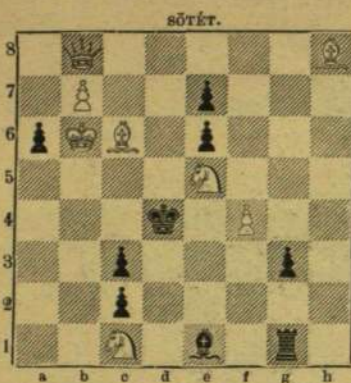
Nem közölhető: *Ábránd és való.* Azt kérdezi, versenek mi a hibája. — *Oh, mondá szerzet.* A *csalódott.* Mind a kettő alantjáró próza, költői képzetelek, erősebb hevíletnek, a nyelv és rythmus zenéjének nyoma sincsen benne. — *Hazaszeret.* Megcsodál benne egy-két erőteljesebb hang, de az egész vers gyakorlatlan műkedvelőre vall. — *Szép Györgyöné.* Szerző balladának nevezi; de a hosszú, áradó dicitók épen nem balladai tulajdonságok. Az elbeszélés is gyöngye; a verselés pedig oly kezdetleges, minővel mai napság már alig találkozzunk.

Pálya Czelesztin: Hazatérés.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

SAKKJÁTÉK.

2164. számú feladvány. Mackenzie A. F.-től.

VILÁGOS.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2146. sz. feladvány megfejtése. Erlin K.-től.

- 1. Fc6-b6 g7-g6 (a) 1. Világos. a. Sötét.
2. Fc6-b1 Kc4-b5 2. Fc6-b5 Kc4-b5
3. Kc7-b7 t. sz. 3. Kc7-b7 stb.
4. V. mat.
1. Világos. Sötét.
2. Fc6-e4 e6-e5
3. Fc4-d3 f stb. Kc4-b5

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. - Andorfi S. - Kovács J. - Kecskemén: Balogh Dénes. - Liptóváros: Hoffbauer Antal. - Losonc: Demeter J. - A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' folyó évi 14-ik számában közölt képtalány megfejtése: Sok ember csak a szemével lát, mivel szíve nincsen.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.
GUMMIÁRÚK, betegápolási cikkek stb. (Szerecs F. Bergeránd párisi gyártótól) legelőnyösebben beszereshetők Polgár Sándor egyetemi közteszemlél, Bpest, Erzsébet-körút 50/6794

NYILT LEVÉL.

Tekintetes gyógyszerész úr!
24 éves kellemetlen viszketésgépi bajomat az Ichtio-Salicyl kenőcs 2 héti használat után teljesen elmulasztotta - annyira - hogy a haj vissza sem jött többé. Hogy ezen kitűnő gyógyszer házámmal legyen, kérem ismét küldeni 1 téglénytel belőle.
Tisztelettel Spánik Mihály érdeklődve.
Eger, 1899 július 28.

Az 'Ichtio-Salicyl'

teljesen ártalmatlan és szagtalan! Orvosok által is legjobban elismerve, mindennemű viszketéggel járó sörnybajok, ótvar, bőrpelendezés, bőrhámítás és kipárolt testrészek ellen: Megrendelhető: Erényi Béla Szabadállás. Nagybani raktárak: Török gyógytár Király-utca 12., Nádor gyógytár Váci-körút 17.
Ára egy nagy téglénynek utastással 3 korona! Minden gyógyszerárban kapható.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legújabb égyrészes SAVANYU-KÚT

Salvator Védjegy
Vese, húgyhólyag, húgydara és kövszény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek harutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás
Salvator
kötő sikerrel rendelve lesz.
Húgyhajtó hatása!
Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.
Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

MATTONI ERZSÉ-SÓS FÜRDŐJE BET BUDAPESTEN (BUDÁN)
Idény kezdete április 1-én.
Kiváló gyógyhatással bír női bajokban és altesti bántalmakban.
Rendelő orvos: Dr. POLGÁR EMIL.
Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő.
Közvetlen villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

I. oszt. 1/8 sorsjegy 75 kr.
Szeplő májfolt, bőrhámítás, börtörkék, (Mittesser) pattanás eltűnnek a Raditz-féle Mirtus krém alatt, azonnal finomító szépitő lézi és arccrémé kis téglé 1 kor., nagy téglé 2 korona.
3 kiállítási kitüntetés.
Zsirtalan és ártalmatlan, hozzá a Pulchradin-zsapon 80 fillér, poudzer 1 kor.
Készít, szettküldi az Apostol gyógyszerár, Budapest József-körút 64 c.
TÖRÖK A. és TSA. BANKHÁZA, BUDAPEST, osztálysorsjáték osztály, főáruda: Váci-körút 4. Fiók: Múzeum-körút 11. sz.
I. oszt. 1/4 sorsjegy 1 fnt 50 kr.

Michelstädter S. E. és H. Sajátkészítményű cipők nagy raktára
Váci-utca 3. sz. BUDAPEST, Erzsébet-körút 15.
'Triumph' cipők - gombolás, fűzés és zug nélkül - egyedül készítője.
Dr. Hógyes-féle asbest-talpbetéttel ellátott cipők nagy raktára.
Fiók-telepek: Debrecen, Beszterek, Sopron, Újvidék, Zágráb, Brassó, Varaszd, Szentmár.
Minden cipő talpába az ára bele van nyomva.

ASSICURAZIONI GENERALI.

Table with financial data for ASSICURAZIONI GENERALI, including columns for 'KIADÁS' and 'BEVÉTEL' with various sub-items and amounts.

Nyeresség- és veszteség-számla a B) mérleghez. Életbiztosítási ág (1899).

Table with financial data for Nyeresség- és veszteség-számla a B) mérleghez, detailing income and expenses for life insurance.

VAGYON. Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1899. december 31-én. TÖRÖK

Table with financial data for VAGYON, showing assets and liabilities for ASSICURAZIONI GENERALI as of December 31, 1899.

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triesztben Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Costi János J. H. Dr. Levi J., gróf Papadopol Miklós, Romanin-Jacur Manó, Vivante Fortunat. A vezérigazgató: Richetti Odón.
Magyarországi vezérigazgató: STEINHARDT, POÓR. Az intézet hivatalos helyisége Budapest, Dorottya-utca 10. sz. a. az intézet saját házában

Foulard-selyem-ruha
8 fnt 40 krtól
HENNEBERG G. selyemgyáros Zürichben.
Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!
Ca. és kir. udvari szállító. 8554

Legjobb és leghíresebb
pipere hölgyor: a
La
18959
Különleges Rizpor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSERÉSZ.
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

Jod-forrás Hall fürdőhely.
Felső-Ausztriában.
A kontinens legerősebb Jod-forrása görvélly és azon általános és különleges kör ellen, a melynél a jód fontos gyógyhatást nyújt. Kétféle fürdőberendezések (Fürdő és ivókúra, begöngyölések, belégzések, massage, vill. fény és fürdő). Igen kedvező klimatikus viszonyok. Vasutállomás, Utrány Linz a D. vagy Steyr-on át.
Idei május 15-től szeptember 30-ig.
(Fürdők május 1-től - 15-ig is szolgáltatnak.)
Kimerítő prospectusok többféle nyelven a fürdő-gondnokszámtól Bad Hall-ban kéréndők.

Vergyógyászat.
Uj gyógymód!
Napról-napra legjobb elismerések és elterjedésnek örvend!
Még a legulyosabb régi betegségek is meggyógyíthatók
8411
dr. KOVÁCS J.
egyet. orvost. hámpata rendelés intézetében.
Budapest, V., Váci-körút 18,
sz. általa felállított új gyógymód által.
A hámpata-vegyógyászat földmúlhatatlan gyógyhatásának bizonyított asthma, szív- és gyomor-bántalmaknál, sápkórú, kősvény és hólyag-bántalmaknál, súlyos ideggyógyok (migritén, álmatlanság, szédülés, hysteria és neurasthenia), makacs vér- és bőrbántalmaknál.
Egyetlen és legbiztosabb védelem: szélhűtés, kezdődő vakág és elmeszarv ellen. Díjazott levelekre választ megválaszoló beteg leveleket (vidéken is).
Rendelés: 9-1 és 3-7 óra között naponta.
Kivánatra különrendelés.
Bízoshatású Gyógymód.
11 év óta kipróbált és

NÁDOR szálloda.
Budapest, Várház-körút 2.
Tulajdonosok: Holstein testvérek.
Elsőrangú szálloda, szemben a központi vásárcsarnok főbejáratával gyönyörű kávéteremmel.
Szász szoba és szalónok 1 főtől feljebb, beleértve a kiszolgálást is. Hosszabb ideig való tartózkodásnál jelentékeny engedmény.
Hónapos szabk. mérsékelt áron.
Villamos vasuti összeköttetés minden irányban.

Szép, üde és bájos arczót
csak egyedül a közkezdeltetű Kriván-féle
BENZOÉ TEJ-CREME
és Hattyu-póder használata által lehet elérni. Hatása bámulatos, már 2-3 nap alatt szépít, fehérít. Eltüntet minden arczisztatlanságot és bőrbetegséget. Az arczbőrnek friss üdéséget és elragadó bájút kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan, nem zsros.
felelősség mellett ajánlatik.
1 tégely Benzoé tej-Creme 1 kor. 1 doboz Hattyu-póder, ártalmatlan, olmentes arczpor (fehér, róza vagy creme) 1 kor. 1 drb. Benzoé-tej-szappan 70 fillér - 35 kr. Mindennemű fogfájást azonnal megszüntetnek a Kriván-féle Univerzál fogceppek 1 üveg 70 fillér használata utasítással együtt.
Számítalan elismerő és köszönő levél.
Főnti készítmények törvényesen védve vannak. Mindig friss minőségben megrendelhetők a készítő

KRIVÁN JÁNOS
gyógyszerésztől, Világos (Aradm.).
6 korona rendelésnél franko szállítást, naponta szakülés diszertio mellett. Fővárosok Budapest: Turók József gyógyszerár.
Dr. Egger Nádor gyógyszerár, Molnár és Moser, Neruda Nádor és Reiner Lipót drogeristáknál.

CHINA-BOR SERRAVALLO, VASSAL
gyengék, vérszegények és lábbadozók számára.
Kétféle íz.
Legjobb ajánlva és alkalmazva a következő tanácsok által: dr. Braun, Drasche, Kraft-Ebing, Monti, Mosetig Neusser, Schauta, Weinlechner stb. 1000-nél több elismeréssel. Árak: 1/2 literes üveg frt 1.20, 1 literes üveg frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8642
Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

Dr. Lengiel nyirfabalszam
kir. szab. Svédhonra.
Már magában véve azon növényi nedv, amely a nyirfából kifolyik, ha annak törzseit megürjük, emberemlékezést óta mint a legkíméletesebb szoptószer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a felálló utasításai szerint balszammá alakították át, csak akkor nyer igazán csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arczot vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevétel nélkül pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyöngyödé válik. Ezen balszam kisimítja az arczon a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú arczszínt, a bőrnek fehérséget, gyöngyöséget és üdéséget kölcsönöz; a legzavartabb idő alatt eltávolítja a szepit, májfoltot és anyajegyeket, orrvérzést, bőrráktól s a bőr minden más egyéb tisztatlanságát. Ára egy korsónak használata utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerárban.
A nyirfabalszam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a **dr. Lengiel-féle Opo-crémet** használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.
A dr. Lengiel-féle Benzoé-szappan a legalkalmasabb hygienikus szappan, mely a bőrszövetet és fehérré teszi és hivatta van a balszam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Főváros Magyarországi részére **Turók József gyógyszerár.** Budapest VI. ker., Király-utca 12. és Andrássy-út 29. szám.

Kufeké gyermeklisztjét
MAGYARORSZÁG, AUSZTRIA, NEMETORSZÁG stb. LEGELSŐ HOZZÁÉRTŐI AJÁLJÁK
LEGJOBBAN TAPLÁLJA A GYERMEKET
TEJHEZ VALÓ LEGJOBB POTLEK
Kufeké R. WIEN VI/2
Kapható
gyógyszerárakban és drogistáknál
RENDELMEL LEGJOBBAN BEVALIK

17. SZÁM. 1900. BUDAPEST, ÁPRILIS 29. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona, félre 12. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona, félre 8. A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona, félre 5. Külföldi előfizetéseket a postaiag megfizetett utalványokkal is csatolnák.

Mauthner-féle kiállítási fűmagkeverék.
Ugyanazon keverék, melyekkel ugy az 1885-diki országos kiállítás, valamint az 1896-iki ezredéves orsz. kiállítás begyepesítései létesítettek általam.
50 kilo 30 frt.
1/2 kilo 40 kr.

Mauthner-féle margitszigeti fűmagkeverék.
Több mint 21 éven át kirárolag csak ezegem szállítja a margitszigeti parkesások számára az összes fűmagvakat.
50 kilo 30 frt.
1/2 kilo 40 kr.

Mauthner-féle SÉTATER fűmagkeverék.
Ezen keverékkel vettettek már több mint 22 év óta Budapest és vidék város összes nyilvános tereinek és kerjőinek pázsitjait.
50 kilo 25 frt.
1/2 kilo 30 kr.

Angol perje.
Skótzságból hozatott legkezebb minőségű mag.
50 kilo 24 frt.
1/2 kilo 25 kr.

Pacsi-féle angol perje.
Ez a fűmag a legjobb minőségű mag.
50 kilo 24 frt.
1/2 kilo 25 kr.

A legjobb legtisztább és legtartósabb fűmagvakat Mauthner Ödön csász. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapest VI., Andrássy-ut 23.
Budapest VII., Rottenbiller-utca 33.
szállítja.

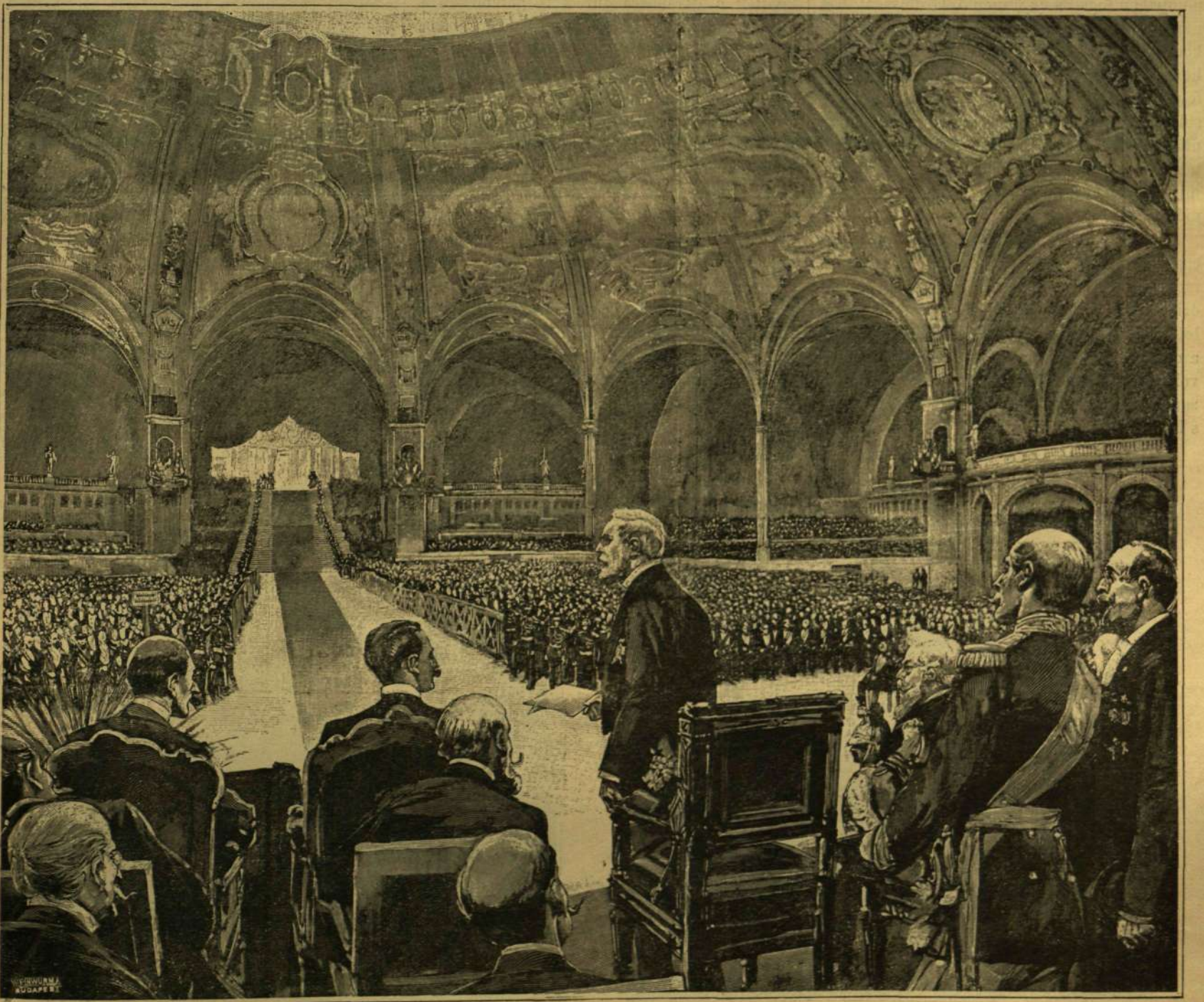
A 226 oldalnyi tartalmu, főárjegyzéket kívánatra a cég ingyen és bérmentve küldi meg.

Nehézség.
A hí szakorvos, görögökben és más ideggyógyokban szenvedő, kérjen ezekről szóló füzetet. Küldi ingyen és bérmentve a Schwaben-Apothek Frankfurt am M.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐ-SZER.
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE
hustól készült és ennek tápanyagot tartalmazó izetlen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő-szer.
gyenge és a táplálkozásban elmaradottnak, ideg-, mell- és gyomorbetegségeknek, beteggyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek alkalmasnak, nemkülönben
Vas-Somatose
alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által Vas-Somatose nem egyéb 20%-os vas-szatúrát tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gazdag az étvágyat fokozza és az összes gyengébb állapotokban és gyengébb állapotokban

Hirdetések felvételnek a kiadó-hivatalban, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (sz. hárban).
Arany érmekkel kitüntetve.
Főhercegi és hercegi uradalmak, és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építomesterek, ugyintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállítanak, és a mi a festék színtisztségét illeti, azonos az olajfestékekkel.
8646
Mintakártya, ugyintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

A L'Illustration rajza után; jogosított kiadás.
LOUBET KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK MEGNYITJA A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁST.